

Bzassói Lapok

Ára 5 (e)

Szerda
1932 * február 24

Főszerkesztő
Szele Béla dr.

44. szám
XXXVIII. évfolyam

Ára 5 (e)

A TITULESCU-HÉT MÉRLEGE

Bukarest, február 22.

Lezajlott a Titulescu-hét, végetért a nagy kül- és belpolitikai ankét, amelyet az uralkodó az ország legelső és legtekintélyesebb nemzetközi személynységével, a londoni követtel rendeztetett. Miután Titulescu a hét minden egyes napján más-más vezérférfiival reggelizett, ebédelt, uzsonnázott és vacsorázott közéletünknek s közben szüntelenül informált és értekezett a teendőkről, most összecsomagolt és visszautazott Genfbe.

A kormány pedig egyelőre maradt.

Az most már egészen világos, hogy Titulescu hazahívásának nem a kormány megbuktatása volt a célja s ha mégis úgy volt párszor az elmúlt hét folyamán, hogy Jorga miniszterelnök, vagy pláne az egész kormány lemond, akkor ennek a londoni követ tárgyalásai csak közvetve és akaratlanul voltak okai.

A londoni követ bukaresti tartózkodása ugyanis a jövőbeli teendők és állásfoglalások tisztázásának az ügyét szolgálta abból az irányelvől kiindulva, hogy a politika mindenképp előrelátás.

Nyilvánvaló, hogy a világgazdasági és világpolitikai válság előrelátható alakulása minden egyes országban s így Romániában is a kormányzat megerősítését követeli. Emellett Romániának különleges helyzeténél fogva még speciális érdekei is előírják a rendkívüli fegyverkeztséget, éberséget és határozottságot.

A genfi leszerelési konferencia választ ut ele állítja Európa döntő hatalmasságát, Franciaországot, s vele együtt a kontinens valamennyi államát, úgy azokat, amelyek a francia érdekkörön belül mozognak, mint az ezen kívülállók egyaránt. A lefegyverzési értekezlet végleges eldőlteig Franciaországnak határoznia kell új tájékozódását illetőleg, afelől, Németországgal vagy-e, avagy Oroszországgal? Mindkét út jelentős engedményeket feltételez, amelyek ugyancsak közelről érinthetik a franciabarát államok csoportját. Viszont ahoz nem fér kétség, hogy Páris a jövőre nézve már nem érheti be eddigi szövetségeivel, hanem hozzájuk kell pótolnia még egy nagyobb egységet, biztonsága érdekében.

Ugyanezért majdnem minden ország belpolitikai szempontból is hasonló választást előtt áll. Az a kérdés, melyik áramlatot kell erősíteni, fokozni az állam szilárdságának a fenntartása érdekében: az államkapitalista tendenciát és a velejáró több-kevésbé diktatórikus irányzatot-e, avagy mégis a pártkormányzati rendszert s az erőknek ezen az alapon való lehető legmesszebbmenő összefogását? Általában az orthodoxia és a klasszicizmus szigorával vett parlamentarizmus és alkotmányosság jegyében kell-e és lehet-e szorgalmazni az erők összefogását, avagy ugyanúgy, mint csaknem mindenütt világszerte, ki kell kapcsolni az erők szabad játékát, a politikai arénán való korlátlan versengést?

Biztosan nem lehet tudni még, mennyiben sikerült tisztázni a Titulescu-ankétjának a két irányzat közötti választás kérdését. Erre nézve csak a következő napok fognak valószínűleg felvilágosítással szolgálni.

Abból például, ha az uralkodó is hozzájárul a választójogi törvény Mirto-féle módosításához s ezt betérjesztik a parlamentbe, kétségtelenné válik majd, hogy a Titulescu-ankétján a Maniu-felfogás győzött, amely szerint új választásokkal kell egyengetni a nemzeti koncentráció, tehát az erők széles összefogásának az útját. Ebben az esetben beavatottak szerint semleges választási kormány váltana le a jelenlegit, mégpedig előreláthatólag vagy Mironescu, vagy az erdélyi Popovici elnöksége alatt a különböző pártcsoporthoz bizalmi embereinek a részvételével. Ez az orthodox parlamentarizmushoz való visszatérés elvének a győzelmét jelentené, persze más kérdés, mennyi időre?

Másrészt az az önbizalom, amely a jelenlegi kormányt ismét eltölti, arra enged következtetni, hogy nem fenyegeti a

lealkonyodás azt a kormányzati rendszert, amelyet képvisel. Számos jel vall arra, hogy Argetoianu kormányzati elmélete, amelyet a múlt év nyarán nyers ösztönzéssel valeni de munte-beli előadásában kifejtett, a Titulescu-hét után is nagy esélyeivel bír a megerősödésnek. Argetoianu nem adta fel a harcot saját kormánya nyélbeütéséért. S állítólag Goga Octávián, aki a napokban egymástán tárgyalt Bratianu Györggyel, Lupuval, majd pedig Prezán marsallal, szintén az

Argetoianu-irányzatot támogatja.

Nagyon könnyen megeshetik, hogy a kisebb pártokból és a nagy pártok diszidenciáiból, töredékeiből, ideszámítva az Averescu-pártból féllábbal már szintén kintlevő Goga csoportját is, Argetoianu elnöksége alatt új hatalmas párt keletkezik, amely központosítást hoz. S ennek a hatalomra jutása elé még a Maniu-állásponthoz sem lehetne jelentős akadályokat emelni.

A tervezett nagy Argetoianu-féle gaz-

dasági párt, amelyről már régen suttogtak a politikai berkekben, a kettő közül a — harmadik megoldás lenne: párt is egyrészt, másrészt pedig olyan politikusok összefogása, akik a változott körülményeknek megfelelően nem kezelik a régi merevséggel az elveknél maradó elveket s a reális alkotmányra támaszkodnának.

Ezekután nem lehet még összeállítani a Titulescu-hét mérlegét. Az ankét eredményezte megoldás kikristályozódása csak ezután várható. Addig marad a jelenlegi kormány, amelynek amugyis tető alá kell hoznia a tengeri kigyóvá nőtt konverziós problémát.

(K)

A japánok meg-megújuló és szörnyű áldozatokkal járó támadásai sorra összeomlanak a kínaiak hősie ellenállásán

Harmadik napja tart a sanghaji szörnyű vérfürdő

Sanghaj, február 22.

A fegyverszüneti idő lejártá után, szombaton reggel, a japán csapatok megkezdtek előre bejelentett hatalmas offenzívájukat. A hadiszerencse azonban elpártolt tőlük. Az offenzíva csufos sikertelenségbe fulladt a kínaiak elkeseredett védekezése, sőt nem remélt erővel indított ellentámadása miatt.

A támadó japán csapatoknak a front fontosabb szakaszain véres fejjel kellett visszavonulniuk, sőt a kínaiaknak sikerült elfoglalniuk az egyik fontos hadászati pontot, Kiang-Want, az elővárost is. A japán hadvezetőség ismételt rohamot vezényelt az elfoglalt terület ellen, de sikertelenül. Az előretört kínaiak megtartották hadállásaikat. A front többi szakaszain váltakozóbb szerencsével folyt a harc szombaton, de a japánok sehol sem értek el jelentősebb sikereket.

Vasárnap a harc újult erővel tört ki. A japán hadvezetőség rettentő tüzségi és légi bombázás után új támadást kísérelt meg, de ez sem vezetett sikerre. Vasárnap délre, mint a frissebb jelentések mondják,

a japán offenzíva teljesen összeomlott, a kínaiak az egész vonalon megállították a helyüket, visszavetették a támadó csapatokat, sőt jelentős sikereket értek el.

A támadás mérlege egyébként 800 halott és több ezer sebesült. A halottak túlnyomó része a japánok közül került ki.

Londonból jelentik: A japán hadvezetőség rendkívül elkeseredett az ismételt sikertelenség miatt. Az a vélemény alakult ki, hogy az eddig partraszállított japán hadtestek nem képviselnek akkora erőt, hogy az elkeseredetten védekező kínaiakat vissza tudják vetni Sanghaj környékéről. Japán viszont most már nem hátrálhat meg s így szükségessé vált újabb japán haderők utnakindítása.

MENEKÜLNEK A KONCESZSZIÓS TERÜLETEKRŐL...

A két napig tartó japán támadás alatt Sanghaj városában a pánik elérte a tetőfokot. A japán ágyuk bombázása és a repülőgépek meg-megújuló támadása miatt a polgári lakosság borzalmas szenvedéseken esett keresztül. Sanghaj utcáin ezerszámra fekszenek az eltemetetlen halottak. A támadás idején gondolni sem lehetett arra, hogy a bombák miatt elhullott emberek hulláit eltakaríthassák. A sebesültek ápolására is alig gondolkodhattak. A kínai városrészek a mészárszék képét mutatják.

Halott és haldokló emberek fekszenek minden 100 lépésnyire.

Az épületek nagy része is összeomlott. Rengeteget szenvedtek a koncessziós területek is. A támadás során úgy a kínai, mint a japán tüzség bombái több ízben a koncessziós területekre hullottak. Számos sebesülés történt. A japán offenzíva

Magyar áldozata is van a sanghaji vérfürdőnek...

Vasárnap távirat érkezett Budapestre, a sanghaji nemzetközi negyedből. A távirat szerint a szombati támadási napnak magyar áldozata is van. Porges Albert dr. személyében. Porges Albert budapesti gabonakereskedő volt. Innen vándorolt ki Sanghajba, ahol a nemzetközi negyedben nagyobb méretű gabonakereskedelmi részvénytársaságot hozott össze. A részvénytársaság raktárai ellen szombaton merényletet követtek el, de az sem lehetetlen, hogy valamelyik eltévedt japán bomba robbant föl a raktárak közelében és az döntötte romba Porges lakóházát is.

kiújulása esetén kevés garancia van arra, hogy a koncessziós területek sértetlenek maradhatnak s azért a követségek kiadták a parancsot, hogy az összes gyermekek és nők, de lehetőleg a férfiak is, hagyják el a város területét és költözködjének a kikötőben tartózkodó amerikai, angol, francia és olasz hadihajókra.

Porges a város egy távolabbi negyedében tartózkodott, amikor hírül vette a borzalmas tragédiát. Fialat felesége, ott-hon tartózkodott s az emiatti aggodalom annyira erőt vett rajta, hogy autójával nem kerülte ki a kínai negyedeket, hanem egyenesen akart haza jutni. Alig szaladt azonban be autójával a kínai keskeny utcák közé, az egyik házból lövések dördültek el. Porges Albert dr. holtan hanyatlott a volánra.

Fialat feleségéről és gyermekéről még nincs semmi hír.

A hétfői nap sem hozott eredményt

Legújabb jelentések szerint hétfőn hajnalban új és az eddigieknél is hevesebb offenzívát indítottak a japánok a kínai állások ellen. Már szürkületkor megszólaltak a japán ágyuk, amelyek valósággal ontották a tüzet.

Az ágyukon kívül rengeteg tankot, bombázó repülőgépet, páncélosondatot és gépfegyvereket zúdítottak harcra a japánok, akik azonban érthetetlen módon sehol nem tudtak előrejutni.

Minden elkeseredett támadásuk visszavetett a kínai csapatokon, amelyek valósággal élő oroszlanfalként védik Sanghajt.

A harc kiterjedése arra ösztönzi a nemzetközi engedményes területek lakosságát, hogy gondoskodjék élete védelméről. A francia kerületet lövészárkokkal ásták körül, a nőket és gyermekeket Ilonkongba szállították.

Kiszivárgott hírek szerint a sorozatos vereségek és eredménytelen küzdelmek fejvesztettséget okoztak a japán hadvezetésben. A tengerészeti és a hadügyi miniszterek között éles konfliktus tört ki.

A tengerészeti miniszternek az az álláspontja, hogy először Wu-Szung erődöt kell elfoglalni, ezzel szemben a hadügyi miniszter Sepaj és Kiang-Wung megszállását erőszakolja.

Japán ma egyébként válaszolt a Népszövetség jegyzékére. Csodálkozását fejezi ki, hogy a Népszövetség Japánhoz intézi jegyzékét, holott Japán csak védekezik és Kína a támadó fél. Majd „felvilágosítja” a Népszövetséget, hogy kár Kínát olyan komolyan kezelni, mert az egy kaotikus ország, amelynek nincsen felelős kormányzata.

Utolsó hírek szerint a japánok mindazon el akarják foglalni a keletkínai vasut két, szovjetkézen levő határállomását.

VÁLASZTAS JAPANBAN

Tokio, február 22.

Japánban most folynak az általános választások. Az eddigi eredmény szerint a kormánypárt 101, a liberális ellenzék pedig 61 mandátumot szerzett. A proletár pártja 4 mandátumhoz jutott csak. Hátra van még 299 mandátum sorsa.

Merényletet követtek el Mirescu szociáldemokrata képviselő ellen, aki leleplezte a bukaresti alvilág förtelmeit

Bukarest, február 22.

Már írtunk arról a bátorhangu interpellációról, melyet Mirescu szociáldemokrata képviselő néhány nappal ezelőtt a kamara szószerű elmondott. A bukaresti alvilág förtelmeiről rántotta le a leplet a szociáldemokrata képviselő, elmondta, hogy a főváros kellős közepén gombaszerűen elszaporodtak a kártyabarlangok és a bordélyházak, amelyek most már egészen nyíltan folytatják üzemeiket, mivel nagyszűrű összeköttetések vannak a rendőrséghez, ahol néhány magasabb rangú tisztviselő rendes sápot húz fölülük.

A vizsgálat természetesen megindult és a belügyminisztérium által megbízott közigazgatási felügyelő, mindenekelőtt szabadságolta a gyanuba vett néhány rendőrségi főtisztviselőt, nehogy a hivatalos vizsgálat lefolytatását megakadályozhassák.

Hogy a szociáldemokrata képviselő leleplezése milyen általános izgalmat keltettek a bukaresti alvilág hősei között, legjobban jellemzi az a megdöbbentő merénylet, mely szombaton este történt a szociáldemokrata párt épülete előtt.

Mirescu szociáldemokrata képviselő egy autótaxis megérkezett a kamarából, ahol most már harmadik interpellációját tartotta a rendőrségi vizsgálat ügyében. Újra felhívta a kormány figyelmét, hogy végre teljes erővel tiszta meg a fővárost és kimélet nélkül fossa meg állásuktól azokat a rendőrtisztviselőket, akik csikagói mintára az alvilág koronázatlan fejedelmeinek is szolgálatába szegődtek. Az interpelláció elmondása után a képviselő autótaxiába vetette magát és a pártklubba hajtatott.

A pártklub előtt, miközben előkereste pénztárcáját, hogy az autót kifizesse

a sötét kapubejárás alól két ismeretlen ember lépett a képviselő háta mögé és anélkül, hogy egyetlen szót szóltak volna, az egyik teljes erőből fejbe-vágta.

Mirescu az ütést következében elvágódott a havas járdán, de a következő percben már felugrott és — a közben összegyűlt emberek segítségével — megindult a hajsz a két bandita után.

A támadók közül csak az egyiket sikerült elfogni, akit bevonsoztak a 25-ös rendőri szekciára. Ez kezdetben megtagadott minden felvilágosítást, de az egyik rendőrközpont felismerte: Alexandru Alexandrescunak hívják és ismert alakja a bukaresti éjszakai bűntanyáknak. Kétségtelenül az alvilág félelmes urai bízták meg a két apacsot a szociáldemokrata elleni támadással.

Mirescu képviselő még ott a rendőrségi szekción jegyzőkönyvbe diktálta a következőket:

— Erre a támadásra már fel voltam készülve, amennyiben már néhány nap előtt

tudomásomra hozták, hogy a leleplezéseim miatt az alvilág urai meg fognak gyilkolni.

Most, hogy az első támadás megtörtént, elhatároztam, hogy a következő alkalommal fegyvert fogok használni és kimélet nélkül lelövöm azt az apacsot, aki az alvilág megbízásából az életemre tör.

Az alvilági fertő vámszedői

A belügyminisztérium által megindított vizsgálat teljes erővel folyik. Ma délelőttre a központi rendőrségre beidézték az összes bukaresti nyilvános házak tulajdonosait. A vizsgálat folyamán azt szerették volna megállapítani, hogy melyik rendőrtisztviselő volt az, aki ezektől rendszeres fizetést húzott.

A nyilvános házak tulajdonosai majdnem mindnyájan saját autójukon érkeztek a rendőrségre, nehéz, vagyontörő bundákba voltak öltözve, az ujjajukon kincseket érő briliáns gyűrűk. Ott álltak a prefektúra első emeleti folyosóján és ahogy így együtt egy csoportban állogáltak már messziről sugárzott róluk a nagy vagyon, a fényűző jólét.

Ugyanekkor Franculescu inspektor szobájába előt egy fiatal, félig agyonfagyott leány várakozott, hogy az inspektor elé kerüljön. Zöld kivágott selyemru-

ha volt rajta, a harisnya nélküli lábait csak egy könnyű házipapucs fedte.

Es ez a jelenet, ami lejátszódott az inspektor szobájában, mindennél jobban jellemző arra a feneketlen méletyre, mely éjszakánként ellepi ezt a várost.

— Inspektor ur — mondta a szerencsétlen lány — engem így, ahogy most maga előtt lát... így, egyetlen szál ruhában, papucsban dobta ki az utcára...

Ez a szerencsétlen leány az egyik ismert bukaresti nyilvános ház szolgálatában állott és a tulajdonos a szó legteljesebb értelmében kitétte az utcára.

— ...amikor könyörögtem neki, hogy legalább engedjen felöltözni és engedje, hogy a kabátomat és a dolgaimat elvigyem, csak a szemem közé nevetett. elmegyek a rendőrségre, ha nem adja ki a dolgaimat — mondtam neki — gu-nyosan kacagni kezdett... nekem ott jobb öszeköttetésem vannak, mint neked, oda hiába megy... ez volt a válasz.

Es ugyanakkor a folyosó másik végén, a prefektus előszobájába előtt prémes bundákban, vagyontörő ékszerekkel ott várakoztak a bukaresti alvilág vámszedői.

Semmi félelem sem volt az arcukon.

Öt napja feküdt éhez- ve, hideg szobában az újtasnádi tanító, aki hat hónapja nem kapott fizetést

Tasnád, február 22

Jorga közoktatásügyi miniszterségének tizedik hónapjában olyan megdöbbentő botrány lelepleződött le ugyszólván a véletlen folytán, amilyen talán még nem fordult elő ebben az országban.

Tasnád község főjegyzője, Opris János, a napokban inspekciós utat végzett a hatáskörébe tartozó kerületekben és így jutott el Újtasnádra, ahol benézett az állami elemi iskolába. Meglepetéssel látta, hogy a tantermek üresen és ridegen ásitának, sehol egyetlen tanuló, üres a tanítói szoba is, az egész olyan, mint egy elhagyott, elvárásolt ház. A iskola-szolgálatól megkérdezte, hogy miért szünetel a tanítás, mire azt a választ kapta, hogy a tanító, Saucan Demeter, napok óta fekszik.

A főjegyző ekkor nyomban felkeresté lakásán Saucan Demetert és megdöbbenéssel tapasztalta, hogy a tanító hideg szobában fekszik.

— Mi a baja, tanító ur? — kérdezte a főjegyző.

A válasz ez volt:
Öt napja fekszik éhen a hideg szobában, mert sem élelmiszere, sem tüzelő-

anyagra pénze nincsen, mivel hatodik hónapja, 1931 szeptember óta, nem kapott fizetést.

— Fel se kelt a tanító ur?

— I lát hová keljek fel, hát minek keljek fel? De hát nem is tudok, olyan gyenge vagyok. Az iskolában meg szintén nem fűtenek, mert ott sincs fa.

A leszányodott, halálsápadt, kékre-zöldre fagyott ember sármalmas látványt nyújtott. A főjegyző belenyúlt a zsebébe és a saját pénzéből odaadott ezer lejt Saucan Demeternek, hogy addig is, amíg történik vele valami, vegyen legalább magának valami ennivalót, és hozasson egy kis fát a szobájába. Ezvidéjüleg intézkedett a főjegyző, hogy Újtasnád lakossága ezentúl gondoskodjon a tanító élelmiszereiről, hogy a tanítást az iskolában minél előbb megkezdhesse.

Még csak azt írjuk hozzá ehhez a szörnyű esethez: — nem az egyedüli! Tasnád és környékének tanítói egy se kapott fizetést múlt év augusztus óta, tehát közel a nyolcadik hónapja. Hitelük kimerült, a szó szoros értelmében nyomorognak.

Mit szól Jorga miniszterelnök ezután Jorga közoktatásügyi miniszterhez?

Ne teákon tüntessenek a nők a leszerelés mellett

— mondja Victor Marguerite, a La Garconne világíró szerzője

Genf, február 22.

Egyik legutóbbi este különös kulturbotrány történt Genfben: Victor Marguerite-nek, a népszerű francia regényírónak előadásán váratlanul elmaradt. A Salle de la Reformation-ban már együtt ült a közönség és várta a La Garconne szerzőjét, amikor az estélyt rendező „Nők Nemzetközi Békéligája” értesítette a jelenlevőket, hogy bizonyos rétegek nem tudják elfelejteni Marguerite irodalmi múltját és, hogy a francia író nem léphet fel a genfi pódiumon.

Napok óta hullámszik a Victor Marguerite előadása körül keletkezett kavargás, mintha szegény a legutóbbi évek folyamán a német Thomas Mannhoz és az angol Wellshez hasonlóan művelt, politikai és publicisztikai tevékenységével nem vezekelte volna le eléggé az erotikus regényíró korában elkövetett állítólagos bűnöket.

Lefojtott sárga tónusu, könyvekkel és kéz-

iratokkal tulzsufolt izléses polgári lakásban várunk a mesterre. Roppant komoly, de nyájas, selymes fehér haj, ötvenöt év körüli ur lép elénk. Látszik, hogy a sok írással tönkretette a látását, mert szemüvegének egyik fele nem áttetsző, hanem sötét üveget hord.

Szeretném tudni, milyen impressziókat nyert a leszerelési konferenciáról?

— Igen mérsékelt leszürodéseim vannak a tisztelt genfi gyülekezet munkájáról... Aho, különböző mértékkel mérk az igazságot, ott alig várhatunk valami jót... Igaz, hogy a mostani lázas korszakban, amelyben pénz, politika és munka egyaránt nyugalom után sóvárog, senki sem követelheti a leszerelési konferenciától, hogy csinálja vissza a világ arcát... De, ha korai is az idő arra, hogy Magyarország és Németország a békeszerződés enyhítését kérjék, mégis messzebbre mehetne a konferencia a cselekedetekben, mint ameddig menni szándékozik. Amíg nem állítják helyre az államok között az egyenlőséget, addig a leszerelési szinpad bábszínházak játkát tükrözi vissza és e bábákat a nagyhatalmak, köztük Franciaország imperiálizmusa ráncigálja.

— Amit ezek az urak fabrikálnak, olyan, mintha egy mérnök laza és rothadt fundamentumra építene házat. Amíg a gyökérnél lévő bajokat nem szüntetik meg és a legvőzötti államokat nem teszik egyenjogúakká, addig a népek továbbra is egymás legvilkolásával fogják elintézni felmerülő ellentéteiket.

— Hogyan tekinti a francia javaslatot, a mely népszövetségi hadsereget kíván szervezni?

— Majdnem mindegy a mi jobb sorsra ér-

demes sárgolyónknak, vajjon hatóankét, vagy hatvanhárom hadsereg örködik-e a nyugalmára...

A konferenciát vivő-klubnak látja, ahol álarcos lovagok táncolnak a porondon, suhogtatják a pengét, de a szikrázó török alatt, csak kellő alkalomra lesnek, hogy megsebezék az ellenfelet. Ugy találja, hogy Litvinoff kifejezte tökéletesen a leszerelési beszédében, amit az orosz nép akart.

Marguerite legutóbb feltűnést keltő könyvet írt Briandról. Most arról beszélgetünk, milyen cél lebegett szeme előtt, e könyv megírásakor?

— A francia közvéleményt iparkodtam elkészíteni a közelgő képviselő-választásokra, — mondja az író. Mert a mi önmagának élő, áldott középosztályunk számára már egyedül a lokornói olajág jelenti a béke szimbólumát, Kispolgárunk megbecsüli az ebédje után lehörpintett jó pohár burgundit és munkája után ezután is gondtalanul akarja aludni az igazak álmát...

— Miért ne jöhetne hát vissza Briand, a mint megengedi majd az egészségi állapota? Hisz Clemenceau is visszajött és idegen országok égboltjára is feltűnnek az elszikrázott csillagok.

— Nálunk egy új fiatalság van kifejlődőben, amelyet ismerek, és amelynek világnézetét ugyanolyan biztonsággal formáltam meg, mint annak idején a La Garconne alakját. Azóta eltelt egy évtized és ha a nő ajkán ott ragyog még a ruzs, már megelégette a dancingot és a bubifrizurát, hálásan sürgölgdik a férj íróasztala, vagy műhelye körül és este harisnyát horgol és klasszikus zenét hallgat a rádióon...

— Ez a francia fiatalság nem kér többé a gloire-ből, hanem Goethe és Schiller kultúrájával akar kibékülni és aggodalmasan szegi pillantását a Rajnán túl színlődő népre... Még nem érkeztetett el az ideje annak, hogy ez a generáció cselekedjen a közéletünkben, ezért kell megmeneteni a mai átmeneti korszakot Briand béke-eszméinek...

Azután elhallgat az író és hirtelen a nőkről cseveg.

— Nem tetszik, hogy a nők teázásokon csinálnak hangulatot a leszerelés mellett. Akkor már Arisztofanes az ellentállásnak hatásosabb módját tanácsolta, amikor biztatta egyik drámájában a nőket, hogy a siker kedvéért tagadják meg a férfitől a szerelmüket. Az asszonyoknak össze kellene fogni és szerkezdeni, mint a munkásságnak, ha lefegyverzést akarnak. És belevésni az ifjak elméjébe, hogy soha ne engedjék vágóhídra cipelni magukat.

— Mire emlékezteti Önt ma a La Garconne?

— Arra, hogy a nők felszabadításáért küzdő írásművem megjelenése óta mennyire megváltoztak a hölgyek. Felszabadultak a társadalmi előítéletek bilincseiből és most már csak igazán rajtuk mulik, milyen magasra vihetik... Most, amikor az emberiség olyan szerencsétlen, természetes, hogy az irodalom is velünk haldoklik...

A szomszéd szalonban hirtelen megszólal a telefon. Egy hölgy szalad be a szobába. Ő lehetett hajdanában a La Garconne mintája.

— A Volonté szerkesztősége anyagot kér, — jelenti Madame Victor Marguerite.

S az erotikus regényirodalom felkent papja telefonhoz siet és leadja Párisnak a leszerelési konferencia újdonságait...

Seidner Imre

A kartelek ellen

Bukarest, február 22.

Ugy látszik még e héten a papirkartelt is hasonló meglepetés éri, mint az elmúlt héten a cukorszendikátust, amelynyiben a kamara szombat délutáni ülésén parlamenti iniciatívából törvényjavaslatot terjesztettek be, mely a papírvám teljes életlétését indítványozza.

A javaslatot a parlament újságírókviselői teljes számban aláírták.

Érdekes mozgalom a magyarországi kormánypártban

Budapest, február 22

A kormánypárti csoportok 15 vezetőtagja vasárnap délelőtti kezdve a késő esti órákig bizalmas tanácskozásokat tartott. A megbeszélések a Carlton-szállodában zajlottak le. Jelentéseket természetesen nem adtak ki, tekintettel a tanácskozások bizalmas jellegére, kiszivárgott hírek szerint azonban a magyar egységespártban jelentős erjedés észlelhető. A kormányt támogató csoportok kezdeményezésére akció indult meg a pártkeretek olyan természetű felbontására, hogy a felbontás nyomán új kormányképes párt alakulhasson ki.

Hírek szerint a tanácskozás eredményeképpen a résztvevők felszólították Károlyi miniszterelnököt, hogy a kívánt irányban tegye meg a lépéseket, mert halaszthatatlanul szükséges leveleközni a régi egységes párt sok felesleges és a mai körülmények között már veszedelmes ballasztját.

Asira (Apolló) Mozgó BRASSÓ.

Ma utoljára:

„Táncos huszárok”

a főszerepben

Verebes Ernő, Friedl Haerlin, Oscar Karlweiss és Grell Theimer. — Leszállított belvárak!

Jön:

„A kémszolgálat”

Brigitte Helm-mel. Ez a film 6 hó nap múlva most, végre átment a cenzurán úgy hogymár a brassói közönség is végigélvezheti ezt a föltötte izgalmas filmremekművet!

Titulescu csak hétfőn utazott el

Alliólág külpolitikai kérdésekben teljes felhatalmazást kapott

Károly király folytatja a kihallgatásokat

Bukarest, február 22.

Néhány bukaresti lap azt a hírt közölte, hogy Titulescu szombatkor vasárnapra virradó éjszakán elhagyta az országot. Ez a hír azonban nem fedte a valóságot. Titulescu még vasárnap is a fővárosban tartózkodott és folytatta tárgyalásait.

A Titulescu-kérdés szempontjából a vasárnap délelőtti eseménytelenül telt el. Románia külpolitikájának legfőbb irányítója mult heti fáradságait pihente ki és senkit sem fogadott. Délben azonban már fölkereste Argetoianut, akivel hosszasan tanácskozott és ebédet is nála aradt. Délután Prezan marsallt kereste fel. A marsallal való tanácskozás után lakására tért, ahol egymasután fogadta Antonescut, Vajdát, Lugojanut, Mirtot, Popovicit, Raducanut, Tileát és Pangalt, a miniszterelnökség sajtóosztályának jelenlegi vezetőjét. Este barátai körében vacsorázott. Ennek a vacsorának azonban nem volt semmiféle közelebbi jelentősége.

Hétfőn délből Titulescu az uralkodónál jelentkezett kihallgatásra s bejelentette, hogy misszióját elvégezte. Ebédet is a királyi palotában maradt. Délután 4 óra 45 perckor ült vonatra és hagyta el a fővárost.

A KIRÁLY TOVÁBB FOLYTATJA A KIHALLGATÁSOKAT

Hétfőn délután az uralkodó Mirtót fogadta, aki a választójogi törvényjavaslaton időközben eszközölt módosításokat ismertette. Ebből a kihallgatásból politikai körökben azt a következtetést vonják le, hogy minden ellentétes hírrel szemben is még mindig kísért az úgynevezett választási kormány lehetősége. Ellenzéki politikai körök arról is tudnak, hogy Titulescu és Maniu között erre vonatkozólag megegyezés is jött volna létre. E megegyezés szerint abban az esetben, ha az uralkodó elhatározza magát a pártkormányzás útjára való visszatéréshez s az esetleges új nemzeti kormányt a tiszta választások után akarja életre hívni, úgy Titulescu hajlandó lesz együttműködni a nemzeti-parasztpárttal, illetve vállalja a külügyi tárcát.

Kedden délután a király Vajda volt belügyminisztert fogadja kihallgatáson, amiből sokan azt a következtetést vonják le, hogy az elmúlt hét folyamán a nemzeti-parasztpárt döntően előtérbe került. Olyan hírek is vannak, hogy a hét végére Maniu is visszatér Bukarestbe, ahol találkozni Vajdával és együtt fogják elhagyni a fővárost.

TITULESCU SZABADKEZET KAPOTT

Titulescu egyheti bukaresti tartózkodásával kapcsolatban a meglehetősen tájékozott Lupta politikai mérleget készített. Megállapítja, hogy az, amiért Titulescu tulajdonképpen hazajött, teljes sikerrel járt.

A londoni követ Románia külpolitikai kérdéseinek irányításában teljes szabadkezet kapott, illetve felhatalmazást arra, hogy a Romániával kapcsolatban felmerült külpolitikai nehézségeket elhárítása terén cselekedjék legjobb belátása szerint.

Az ellenzéki pártvezérekkel való sorozatos tanácskozása is azt a célt szolgálta, hogy esetleges kormányváltás esetén teljes sulylyal és ellentétes irányítások nélkül járhatson el.

A jelenlegi helyzet tehát az, — írja a Lupta —, hogy Titulescu külpolitikai kérdésekben fölötté áll a kormánynak s Románia politikáját még akkor is ő képviseli a nemzetközi tanácskozásokon, amikor a kiküldött román delegáció vezetője maga a román külügyminiszter.

A KONVERZIÓS JAVASLAT MEG MINDIG VAJUDIK

Vasárnap délelőtti Argetoianu pénz-

ügyminiszter értekezletre hívta Radian földművelésügyi államtitkár, Stoeanovicit, a közjogi bizottság elnökét és Valjeant, a konverziós javaslat parlamentre előadóját. A bizottság a törvényjavaslatot tanulmányozta át újra és simításokat eszközölt azokon a helyeken, ahol ezek a nemzeti adóról szóló szakaszok törlése miatt szükségessé váltak. Ez a szűkebb körű bizottság hétfőn este újra összeül és ekkor fogalmazza meg a javaslatlathoz szükséges előadói je-

lentést. A pénzügyminiszter a jelek szerint csütörtökön terjeszti parlament elé a törvényjavaslatot.

Ezzel kapcsolatban a jól informált Epoca azt írja, hogy a pénzügyminiszter most az utolsó pillanatokban is lényegesebb módosításokat eszközöl a törvényjavaslaton. Egyik ilyen lényeges módosítás lenne az, hogy Argetoianu a konverziót kombinálni fogja egy rövidebb lejáratra szóló mezőgazdasági moratóriummal.

Két belényesi gazdát szétmarcangoltak a farkasok

A vadállatok garázdálkodásának több szemtanúja volt, akik nem mertek társaik segítségére menni

Nagyvárad, február 22.

Borzalmas dráma játszódott le hétfő reggel Félix-fürdő határában.

Két belényesi gazdát, akik a nagyváradi hetivására igyekeztek, megtámadott és szétmarcangolt egy kóbor farkascorda.

A véres küzdelem színhelyén mindössze két pár csizma maradt.

A szerencsétlen emberek vergődésének több szemtanúja is volt, akik

egy távolabb eső helyről a borzalomtól megdermedve nézték a vérszomjas fenevadak garázdálkodását.

Hallották kétségbeesett társaik sikolyait, de minthogy fegyver nem volt náluk, nem merték a hatalmas farkal megközelíteni, nehogy a szétmarcangolt gazdák sorsára jussanak.

A szünni nem akaró hideg és vastag hótakaró egyre gyorsabban kergeti a farkasokat emberlaktá helyek közelébe.

A lakásforgalom felszabadítását, 30 százalékos lakbér csökkentést, az élet olcsóbbítását és általános konverziót követeltek a bukaresti gyűléseken

Bukarest, február 22.

Az elmúlt vasárnap Bukarestben ismét számos gyűlést tartottak a különböző egyesületek és szervezetek.

A háztulajdonosok szövetsége a lakásforgalom teljes felszabadítását követelte, mert azon az állásponton van, hogy csak így alakulhatnak ki a mai viszonyoknak megfelelő igazságos bérvizonyok.

A lakbérlet szövetség zajos és elkeseredett gyűlésen tiltakozott a magas lakberek ellen és ismételt követelte, hogy

a kormány törvényerővel legalább 30 százalékos lakbér csökkentést mondjon ki.

A tisztviselők blokkja, amely 12 egyesületet tömörít magában, az élet olcsóbbítását, illetve az árak letörését követelte az egész vonalon. A gyűlés határozata szerint mindenféle közszükségleti cikknél legfeljebb a békebeli ár huszszorososa lehet indokolt.

A kamatellenes liga és a jelzálogkölcsönökkel terhelt városi háztulajdonosok egyaránt a konverzió áldásainak a városi adósságokra való kiterjesztését követelte.

Új vállalatási módszert fedeztek fel a temesvári szigurancán

A Munkásnapitár vádlottjai a bíróság előtt

Temesvár, február 22.

A temesvári törvényszék vádtaácsa Theodorescu főnök elnökle alatt ma délelőtti tartott tárgyalást a munkásnapitár kiadása és terjesztése miatt letartóztatott munkásmozgalmi emberek ügyében. A tárgyaláson a Baga Jánost, Friedmann Mátyást, Kelemen Józsefet és 12 társukat védő ügyvédek megdöbentő nyilatkozatot tettek azokról a vállalatási módszerekről, amelyekkel a temesvári szigurancá emberei vallomást csikartak ki a munkásnapitár miatt letartóztatott emberekből.

A 15 vádlott egyik védője, Nagy Hugó dr. a következőket hozta a törvényszék tudomására:

A szigurancán előállított foglyokat a legvalószínűbb kényszerrel kényszerítette beismerni vallomásra a hajmeresztő leletekben kifoghatatlan rendőri szadizmus. A régi s jól bevált gummit, pofozást, hajcibálás módszerével Friedmann Mátyást például úgy elmozdították, hogy a szerencsétlen fiatalember félig örülten a fájdalomtól, beverte az üvegablakot. A temesvári szigurancá azonban új módsze-

reket is alkalmaz a foglyok embertelen kivallatására. A szigurancafőnök utasítására a foglyokat 27 fokos hidegben vizet leöntözték s úgy nedvesen kitétték őket az udvarra. Ramneanu szigurancafőnök pedig kacagva mondtotta a megkínzott embereknek:

— Ez egy új módszer! Tüdőgyulladást kaphattok tőle, de a rendőrségre mégsem lehet rábizonyítani semmit!

Nagy Hugó dr. ezután a vádat boncolgatta és dr. Bürger ügyvédtársával együtt azt igyekezett bizonyítani, hogy a vádlottak csak sajtókihágást követtek el, s csak azért vonhatóak felelősségre.

A bíróság a perbeszédet elhangzása után határozathozatalra vonult vissza s döntésében Kierer Miklóst és Thierer Ádámot szabadlábra helyezte, míg a többi vádlottakra vonatkozólag fenntartotta a vizsgálóbíró végzését a 30 napos vizsgálati fogságra vonatkozólag.

Temesváron az izgalmas tárgyalás után kíváncsian várják, hogy a szigurancá ellen elhangzott vádak miatt indul-e eljárás a brutális közegek ellen.

Halált kért a katonai ügyész a kispesti vendéglős gyilkosaira

Budapest, február 22.

Ma délelőtti kilenc órakor kezdődött meg honvédfőtörvényszék előtt Lukács Béla kispesti vendéglős gyilkosainak bünpere. A vádlottak, Sztaniszlavszky József 22 éves, Kaba Gusztáv 23 éves és Nikodém József 23 éves, polgári ruhában jelentek meg. Ezenkívül összesen tizenkét tanút idéztek be.

Az elnök ismerteti a vádiratot, amely szerint az ügyész mindhárom vádlottra halálbüntetést kér.

Ezután a vádlottak kihallgatása következett. Mindhármán beismerő vallomást tesznek, Nikodém védekezik csak, aki azt hangoztatja, hogy ő csak őrt állt de Lukácsot a másik kettő ütötte le.

Ítélet szerdára várható.

Újabb nyugdíjas küldöttség a pénzügyminisztériumban

Bukarest, február 22.

Hétfőn délelőtti újabb nyugdíjas-küldöttség kereste fel a pénzügyminisztériumot, ahol azonban Argetoianut nem sikerült megtalálni s így a küldöttséget Bratescu államtitkár fogadta. A nyugdíjasok ismételték a pénzügyi kormányzat elé tarták azokat a határozatokat, amiket az országos kongresszuson hoztak és különösen felhívták Bratescu figyelmét a nyugdíjcsökkentéseket elrendelő minisztertanácsi jegyzőkönyv elleni egyhangú tiltakozásra.

Bratescu államtitkár kijelentette, hogy a kormánynak valószínűleg nem lesz módjában a jelenlegi parlamenti ciklus alatt megszavaztatni a nyugdíjak arányosításáról szóló törvényjavaslatot. Ebben az esetben azonban a pénzügyminisztérium oda fog hatni, hogy a minisztertanácsi jegyzőkönyvet egészítsék ki és módosítsák a nyugdíjasok érdekeinek megfelelően.

Az importcukor kérdéséről és a román-magyar devizaki-egyenlítő pénztárról tárgyalt a kereskedelmi minisztérium gazdasági bizottsága.

Bukarest, február 22.

Az ipari és kereskedelmi minisztérium gazdasági bizottsága Vasilescu Karpen miniszter elnökle alatt ülést tartott, a melyen először vizsgálat alá vette a cukorilleték csökkentésének kérdését, majd az import-cukor esetleges kontingentálásának módjait tanulmányozta.

Azután a bizottság megállapította Románia Lengyelországhoz intézendő válaszigyérkének szövegét a lengyel áru beviteli tilalakkal összefüggő tárgyalásokkal kapcsolatban. Majd a Németországgal megkötött preferenciális vámegegyezmény életbeléptetési lehetőségeiről tanácskoztak, különösen a rozs- és olom-exportra való tekintettel, valamint a ma még életben levő német-román kereskedelemi egyzmény alapján a román kukoricának a német birodalomban való elhelyezéséről hangzottak el javaslatok.

A bizottság megállapította, hogy egyes árúknak Csehszlovákiába való bevitelére — nagy permisz-nehézségekbe ütközik. Megállapították a módokat, melyekkel e nehézségeken könnyíteni lehet. Végül az ülés a román-magyar árudevizaki-egyenlítő pénztár kérdésével foglalkozott.

— A Nemzeti Bank egyszerre csak 3 ezer lej értékű aprópénzt fogad el. Bukarestből jelentik: a pénzügyminisztérium rendeletet adott ki, amely szerint a pénzügyigazgatóságok ezentúl kötelesek bármilyen mennyiségű ércpénzt elfogadni. Ugyanakkor a Banca Nationala igazgatósága viszont azt rendelte el, hogy a bank pénztárai csak 3 ezer lej értéket képviselő aprópénzmennyiséget kötelesek egyszerre elvenni. A Nemzeti Bank igazgatóságának a rendelete rendkívül kellemetlenül érinti a kereskedőket és iparosokat s épen ezért küldöttség kereste fel a pénzügyminisztert, hogy a rendeletet megváltoztassa, illetőleg teljes visszavonása érdekében járjon közbe. A küldöttség a Nemzeti Banknál is elért eredmény azonban egyelőre nincs.

Ankét a konverzióról

Mit szól a nagyközönség Argetoianu rendkívüli jelentőségű javaslatához

Moratórium két évre

1. Az állam ne szegyeje hozzányulni a stabilizációhoz. A bankjegyek mennyiségének legalább még 25 százalékát hozza forgalomba és ezt az összeget fordítsa azonnal közmunkákra.

2. Fizesse ki az állam az összes belföldi tartozásait, bonokban, mely bonokkal, minden, az állmnak irányuló fizetéseket eszközölni lehessen.

3. A forgalomban levő bankjegyeket haladéktalanul pecsételje le, hogy az elrejtett, külföldre menekített és a válsághoz ezzel nagyon hozzájáruló összegek megint visszakérüljenek a forgalomba.

4. A kormány szavazzon meg egy egy szakaszos törvényjavaslatot, mely kimondja az „általános” kamatmentes moratóriumot, legalább két évre.

Brassó.

Szabó Jenő.

A tordai pénztintézetek tiltakozása a konverzió ellen

Torda, február 22.

Azok a komoly előkészületek, amelyeket a kormány a konverzió valamilyen formában való megvalósítására tesz, arra indította a tordai pénztintézeteket, hogy a javaslattal foglalkozzanak és álláspontjukat lesögezzék.

Az e tárgyban megtartott értekezlet előadója dr. Balogh Elek, az „Egyesült Kisegítő és Takarékpénztár Rt.” igazgatója volt, aki ismertette a kormány konverziós tervét, az életből vett gyakorlati példákkal igazolta a tervezet lehetetlen voltát, amely ha megvalósul, egy társadalmi osztályt felegettyez ugyan, de ezzel szemben teljesen tönkretesz a betéteseket.

A kérdéshez, mint első felszólaló Janesiu Demeter, a tordai „Banca Centrala”-fiók igazgatója szolt hozzá, aki arra hivat a figyelmet, hogy a javaslat mai formájában csak a népbankoknak biztosít kedvezményeket, ezért elsősorban és egyedül csak az erdélyi és bukovinai bankokat és rajtuk keresztül a két kapcsolott rész betéteseit sújtja.

Ezután a kérdésről még élénk és alapos eszmecsere indult meg, amelynek befejeztével az értekezlet egyhangúlag elhatározta, hogy dr. Balogh bankigazgató javaslatát magáné teszi és azt memorandum alakjában a pénzügyminiszter elé terjeszti.

Egy kisgazda javaslata

A konverziós javaslatok eddig fölmerült formái a gyakorlatban csődöt foghatnak mondani, azon egyszerű oknál fogva, mert az állam nem tudja a szükséges pénzt ezen célra előteremteni, tönkres fog menni az egész hitelélet, megfoghatnak bukni az összes kis- és közép bankok.

Ha nem ütöközik az alkotmánnyal ellentétbe az agrárreform, a Csiki Magánjavak kisajátítása, úgy az ipari cikkek szabályozásának sem szabad abba ütköznie.

A mindennapi megélhetéshez leginkább szükséges tárgyak és az ingatlan értéke annyira alá esett, csak néhány példát említsek, a föld értéke 66 százalékkal, az állatállomány értéke 60 százalékkal, a termények értéke 60 százalékkal stb., olcsóbb, mint pár év előtt.

Javasolom: a jegybank kamatlábja ne legyen 4-4 és fél százaléknál magasabb, az összes 1952. jan. 1-eje előtti belföldi váltó és kötelezvény tartozásokból írjanak le 50 százalékot, kivéve az árutartozásokat, a betétekből szintén 50 százalékot, a tartozásokból fennmaradó 50 százalék 5 évi egyenlő részletekben fizetendő vissza 8 százalékos kamatozással, a betétek visszafizetése 5 év alatt legyen kötelező 5 százalékos kamataival.

Pienformán kikerülhet az infláció, a tőkésnek sem fájhat, mert a megmaradó tőkájukkal ha ingatlant vásárolnak, az az üzletet csinálnak. Még pár év előtt 20-30 százalékos kamatot szedtek, ha némi áldozatot hoznak is, vigasztalódjanak, az ő földjeiket nem sajátították ki.

Torja.

Egy kisgazda.

Lezajlott a kolozsvári kereskedőkongresszus

Moratórium helyett a hitelélet országos szanálását, a tartozások részbeni elengedését és a peresítések azonnali felfüggesztését követelik Erdély kereskedői és iparosai

Kolozsvár, február 22.

Erdély és Bánát kereskedőinek és iparosainak mintegy másfélszáz delegátusa gyűlt össze vasárnap Kolozsváron, hogy többszáz ezer egzisztencia halálos ítéletét kegyelemre változtassa egységes követeléssel és akarattal. A mindvégig feltűnően objektív hangú kongresszust Romanovici Grigore, a Discom Rt. kolozsvári igazgatója nyitotta meg, majd Somogyi Miksa nagy bevezetőelőadásban ismertette azt a két főproblémát, amely ma az egész országot 39 fokos lázban tartja: a mezőgazdasági adósságok konverziója, illetve moratóriuma és az új adórendszer.

A MORATÓRIUM ELLEN

Somogyi Miksa abból indult ki, hogy a konverzió meglesz, de ezzel a kormány még távolról sem oldotta meg a mai krízis gordiusi csomóját. Az agráradósságok konvertálása semmi esetre sem vonja maga után a pénz szaporodását, az árak emelkedését és az ezekkel járó kedvező kisérőjelenségeket, de megöli, teljesen tönkretesz a hiteléletet. A politikai elgondolási osztálysegítés helyett

módot kell találni a szükséges pénzfor-

galom visszaállítására, de nem vagyondézmával, lehetetlen adóemelésekkel és új adóemeléssel, hanem ki kell kényszeríteni a gazdasági életbe a szalmazsákba dugott, elsöndülített, elszakított és külföldre menekített tőkét.

A megbénult hitelélet miatt a kereskedők csak készpénz ellenében adnak árut a külföldi cégek és belföldi gyárak, ugyanakkor arra szorítják, hogy rendben törlessze régi tartozásait is. Miből? Így vetődött fel országszerte az általános moratórium jelszava. Hangzatos követelés, de nagyon veszedelmes és kétélű fegyver. A kiskereskedő tudja legjobban, hogy a parasztdósságok konverziója még nincs is megszavazva, de a paraszt már nem fizet, viszont a kiskereskedőt minden oldalról szorítják. Tehát moratóriumot követel. Csak hogy feltéve, hogy sikerülne törvényhozás útján egy általános, legalább egyévi moratóriumot keresztülhajtani, ezzel vajjon már segítve lesz a kereskedőn, iparoson? Az egy év hamar eltelik és fog fizetni akkor!

Az előadó szerint

a kereskedőknek el kell ejteniük a moratórium jelszavát és helyette indit-

sák meg az ugynevezett „Stillhalte”-mozgalmat, amely azt jelenti, hogy bizonyos időn belül a hitelező ne peresíthesse a követelését, ne fogatosítsa, hacsak végrehajtást vagy árverést,

vagyis az adóssokat kimélik meg az ezekkel járó tetemes költségektől. De még ez sem elég, hanem legfontosabb volna egy adósságcsökkentési mozgalom indítása, vagyis olyan platformot kell találni, hogy

az adóssok és hitelezők összeüljenek és békés megegyezés alapján a régi adósságok egy részét elengedjék, a hátralék megfizetésére pedig időt adjanak az adóssoknak.

Ez által lehetővé válna, hogy a kereskedő az árutánpótlásokat készpénzfizetés ellenében eszközölhesse, de időközben a régi adósságokat is részletekben törlesszhesse, ami a kényszermegyezési eljárás mellett keresztülvihető. Az adósságcsökkentés természetesen a külföldi hitelezőkre is vonatkozik. Annak megemlítésével, hogy egy ilyen megoldás a gyár- iparosok országos szövetsége is helyeselné, határozati javaslatot terjeszt be a fenti értelemben.

A kontárok felelőtlen kultusza

Dr. Fried János (Nagyvárad) történelmi vizezapillantást vet a válság fejlődésére:

— Évek óta járványorvosok kezébe kerültünk, akik rajtunk próbálják ki saját külön felfedezésű patentjukat. A kontárság kultusza indította el felülről, sajnos, büntetlenül, az alsó rétegek, a tömegek panaszokkultuszát. Sirámok helyett az érdekeltek, akik egymás ellen küzdöttek eddig, össze kell fogjanak, mert az összes osztályok válságának közösek az okai. A moratórium és az adókérdés mindenképp érint, megvan tehát az alap a közös fellépésre.

Meg kell csinálni a gazdasági rétegek egységfrontját, amely tömegeinek súlyával keresztül tudja majd vinni az akarát a parlamentben is, ahol most katonák, tanárok, jogászok és papok csinálnak messze kiható gazdasági törvényeket percek alatt.

Fried dr. nem helyesli, hogy a kereskedők egyrésze ugyanazt kívánja, amit a kormány a parasztdósságoknak akar adni. Szerinte a kereskedők válsága más és hamarabb is kezdődött, tehát a megoldás is más kell legyen és nem a moratórium. Ha az ingatlanforgalmat megkötik a parasztnál, attól még ez megművelheti a földjét, de ugyanez a rendelkezés megöli a kereskedőt.

Negruti F. Joan szenátor, a kolozsvári kereskedelmi és iparkamara elnöke a kamarák országos szövetségének ezirányú tevékenységét ismertette. Az elmúlt héten az összes kamarák elnökei és szenátorai megbeszélést tartottak, amelynek az lett az eredménye, hogy

miután a legtöbb kereskedő és iparos hitelező és adós is egyszemélyben, nem lehet csak az adós védelmét követelni, hanem a hitelélet generális szanálására van szükség.

Az adórögzítés (patenta fixa) sikerült elérnie a központi adóügyi tanácsnál, hogy miután az adóalapul szolgáló utolsó három évi jövedelem ma már nem reális, a felebezési bizottságok a mai helyzetnek megfelelően fogják megállapítani az adóalapot. Ugyancsak módosítani fogják az évi 150 ezer lejnél nagyobb jövedelmű cégek adóalapjául szolgáló háromszoros bérértékre vonatkozó rendelkezést.

VAN-E MÉG IDŐ — VÁRNI?

Dr. Márk Miklós (Marosvásárhely) találta el legjobban a kongresszus hangulatát, amikor ezeket mondotta:

— A kereskedőknek ma már nincs sok mit kockáztatnia. Hitelre nem adnak neki árut, viszont az adósai nem fizetnek.

A közönség 80 százaléka nem tud, 20 százaléka nem akar fizetni.

Milyen védelme van a kereskedőknek az ezen helyzetből származó veszedelmek ellen? Semmilyen. A bankokat védi a törvény, hogy nem lehet csődöt kérni ellenük, a tisztviselőket védi az állam, a gazdákat is védi, csak a kereskedőt teszik tönkre, ha nem fizet. Tiltakoznunk kell a parasztdósságok konverziója ellen, mert az állam a magára vállalt adósságokat megint csak az iparosokkal és kereskedőkkel fogja megfizettetni. Igaz, követeljük a moratóriumot, illetve száz százalékosan egyenlő elbánást az ország minden polgára részére.

Dr. Farkas Mózes vezérigazgató, az Ugir erdélyi elnöke, az általános moratórium ellen van, mert az a gazdasági élet teljes megszűnését jelentené. A hitel végleg befagyna, viszont készpénzgazdálkodásra Romániának nincs elég pénze.

AZ ELKÉSETT ADÓREFORM SÉRÉLMEI

Sipos Jenő több megértést és jóindulatot kíván az illetékes tényezőktől a kereskedők részére és ne csak folytonos zaklatást és kiuzsorázást. Részletesen kritizálja a patenta fixa-rendszert.

Pop Petre is az adóserelmekről beszél. Mint adókievítő bizottsági tag, megállapította, hogy

a patenta-fixa az esetek 90 százaléka-ban adóemelést hozott.

A legutóbbi három év adóalapjánál ugyanis az a helyzet, hogy valamelyik évben emelés volt és emiatt a középarányos már magasabb kategóriába jutatta az adózót. Például valakit 1929-ben 50 ezer lej, 1930-ban is 50 ezer lej után adóztattak meg, de 1931-ben az adóalapot felemelték 56 ezer lejre, emiatt most a középarányos 52 ezer lej lett és így 2000 lej miatt az adózó egy sokkal súlyosabb adókatégoiába kerül.

Vannak esetek, amikor egy lej miatt tették át a magasabb kategóriába az adózót.

Romanovici elnök a felszólalások alapján a következő két határozati javaslatot terjeszti a kongresszus elé:

1. A kormány a legsürgősebben terjeszsen elő javaslatot a hitelélet és a tar-

tozások szanálására vonatkozólag, amelyet megvitatás és kiegészítés végett adjon ki az összes gazdasági érdekeltségeknek és szervezeteknek. A beérkező javaslatok alapján az összes érintett gazdasági érdekeltségek és szervezetek egy-egy képviselőjének bevonása mellett készüjön el a törvénytervezet az egyenlő elbánás elve alapján és így kerüljön a parlament elé.

Addig is, amíg ez a szanálási törvény életbe lép, léptesse életbe a kormány azonnal egyszakaszos törvénnyel a következő intézkedéseket:

2. Az összes jelenleg már folyamatban levő perlések, végrehajtások és árverések azonnal felfüggesztendők, újabb perlések végrehajtási, vagy árverési kérések vizsautasítandók, kereskedők és iparosok áru- és banktartozásai miatt azok ingatlanaira bekebelezési előjegyzések nem fogatosíthatók.

II.

A kongresszus megállapítja, hogy bár a patenta fixa adózási rendszere normális körülmények között megfelel a kereskedelem kívánalmainak, a mai körülmények között az utolsó három év középárányosa szerinti adóztatás elviselhetetlen a kereskedők és iparosok részére és ezért kéri, hogy

az ezévi adóztatás a 150 ezer lej jövedelemig úgy történjék, hogy a vonatkozó adótörvényben megállapított osztályok szerinti adóztatás minden egyes osztály-nál a közvetlenül utána következő alsóbb osztály szerint eszközöltesse, vagyis a VIII. osztályba tartozókat a VII. osztály szerint, a VII-ikbe esőket a VI-ra megállapított összeggel és így tovább. A legalsó osztály (5000 lejig) 200 lej évi adót fizessen, a VIII. osztály pedig teljesen alkalmazáson kívül essék.

Az új adótörvénynek a 150 ezer lején felül jövedelmű kereskedők és iparosok megadóztatására megállapított, ugynevezett minimális adóalap (az üzletbér háromszorosának, mint minimális adóalapnak az alkalmazása) feltétlenül elejtendő és kérjük, hogy ezek megadóztatása az üzleti könyvek és rendelkezésre álló adatok alapján és az adóvallomásoknak a figyelembevételével a mai reális helyzetnek megfelelően történjék.

*

Vasárnap délután az erdélyi és bánáti kereskedők zártkörű értekezletét tartottak a cukorkérdésben.

Bányai Ernő

FEBRUÁR 24

Hírek

HALLÓ, ITT RÁDIÓ B. L.

SPEAKER: Tomcsa Sándor

Kártya és a szerelem

Tecik ismerni azt a közmondást, hogy: „pech a kártyában, szerencse a szerelemben.” Ez alkalommal ezt a fenti állítást leplezem le, ezt az aranyköpetet a kártyával és a szerelemmel kapcsolatban, mert még sem szép kérem, hogy már a közmondásokban sem lehet bízni, elvégtül azok nem politikusok. Őszintén szomorú vagyok, mert megint szegényebb lettem — hogy mást ne is említsek — egy illúzióval és eddigi élet-épitményem konstrukcióján is imitt-amott változtatnom kell.

Éppen most határozom el, hogy korán fogok kelni, a kilátásba helyezett arany meglelése céljából — bár az aranykeresésnek ez a legnehezebb formája — de ezek után ki boldog?

És például az igazság válságával kapcsolatban most már az sincs kizárva, hogy ha az ember „szól”, nem a feje fog fájni, hanem a milyen fordított világ van, éppen ellenkezőleg. Ez azért baj, mert az ember a sajtósabadság büntetést nem elgondolkozza, hanem leül. Már most ugy-e, ilyen fájó fejjel hogy gondolkodjon le az ember a vádlottak padjáról?

Vagy: „Ahány ház, annyi szokás.” — Bo-

csánát okérek: — fené! Ahány ház, annyi végrehajtás. Minimum annyi!

És így tovább. Én ez alkalommal azonban, csak a kártya és a szerelem kombinációjáról óhajtok egyet-mást elmondani. A dolog így történt:

Eddig nem ismertem sem a kártyát, sem a szerelemet. Csak a pech. És ez volt a szerencsém. Beavaltott jóakaróm őszintén óvta mind a kettőtől. A kártyától is, a szerelemtől is. Egy részük ezt mondta: „Öregem, inkább vágd le a bal kezéd hüvelykujját, mintsem kártyát végy a kezébe. Jegyezd meg, ha egyszer a játék szenvedélyeddé válik, nem tudsz megszabadulni tőle. És a kártya ól, utti és nyomorba dönt.” Ezt mondta jóakaróm egy része és e rész, eme figyelmeztetés után, kivétel nélkül elment — kártyázni.

A másik rész viszont így oktatott: „Öregem, inkább vágd le a bal karodat tőből, mintsem szerelemre add a fejedet. Jegyezd meg, ha egyszer a nő szenvedélyeddé válik, nem tudsz szabadulni tőle. És a nő ól, stb.” Így jóakaróm másik része és e rész, eme figyelmeztetés után, kivétel nélkül elment — szeretni.

Végül is, annyi sok rosszat mondtak erről a két tönkremenési lehetőségről, hogy gondoltam: megpróbálom.

Szeretem a sorrendet, leültem tehát kártyázni. Olyan játékot játszottunk, hogy a bankár mindig azt mondta: „nyolc”, meg „kilenc” s ilyenkor én kisebb-nagyobb összegeket nyújtottam át neki, számolói képessége felett való elragadtatásom jeléül. Mert más alapot igazán nem találtam arra, hogy annak az urnak. Kivel semmi, de semmi nexusom nem volt, akit nekem nem tartozom s akitől semmi ellenszolgáltatást nem várhattam és akit alig is ismertem, minden pillanatban átnyujtam vagyonom egy bizonyos hányadát. Ez azonban már így szokás a festett lapok ama világában, a hova meggondolatlanul beléptem. Mikor már vagyonom jórésze eluszott, akkor jutott eszembe a közmondás másik fele: „szerencse a szerelemben.” Ez megvigasztalt. Sőt: öröme hangolt. Akkor még — én balgal — naivul és vakon hittem a közmondások igazságában. Egy ilyen köpetben. Mit mondjak: a továbbiakban dalolva vesztettem. Mert, ha van valami arányosság a kártya-pech és a szerencse szerelem közt, akkor... akkor egy pár óra alatt elnyerem az illető hölgy szívét. Legalább is el kellene nyernem, amilyen tempóban üldözött a pech a kártyaasztal mellett.

Tudniillik gyanum volt egy nőre. Hogy — hogy is mondjam — konveniólok neki. Vannak ilyen szórványos izlés-elfajulások. Mondom, gyanum volt egy nőre és ebben dus fantáziámon kívül, bizonyos jelekre is támaszkodhattam.

Például, hogy a hölgy férjhez ment egy alacsony, kövér emberhez.

Hogy a hölgynek nyáron melege volt és télen fázott.

Hogy a hölgy este feküdt le és reggel kelt fel.

Hogy mikor fürdött levetkezett s mikor kiment az utcára, felöltözött.

Hogy lábon járt és kezét adott.

Stb.

Ezek voltak a bizonyítékaim. Minden más — mint minden a világon — fantázia dolga.

A kártyaasztaltól egyenesen a hölgyhöz mentem. Mit teketóriáznai sokat, gondoltam.

A hölgy kissé furcsán nézett rám, mindenestire leültetett. Nem vagyok nagyon aktív természet, vártam és magamban rekonstruáltam a kártya-pechem tempóját.

„Nyolc.” Most meg kellene fogja a kezemet.

„Kilenc.” Most úgy, ahogy a moziban láttam, félíg nyitott ajakkal kellene vacakoljon.

„Nyolc.” Most fel kellene álljon... „Kilenc.”

Most le kellene üljön... „Nyolc.” Most le kell-

Az érettségiizetett belőrő, aki tagad

Hol 49, hol 50 ezer lej a zsákmány

Már éppen nyitják az üzletet, mikor a másik alión kísértái a betörőbanda

Nagybánya, február 22.

Röviden jelentettük már, hogy a rendőrség Nagybányán letartóztatott egy volt fűszerkereskedőt, aki jelenleg, mint fűszerkereskedő, keresi meg kenyerét és akiről kistilt, hogy egy betörőbandának volt a tagja és a környékbeli postahivatalokat, trafikokat és üzleteket fosztogatta.

Kovács Károly régebben Nagybánya tisztos polgárai közé tartozott, de legújában az ivásnak adta magát és kétes alakokkal barátkozott. Így a többiek között barátságát kötött egy Szőke József nevezetű országos hírt betörővel, aki, bár érettségizett ember, annyira lezüllött, hogy eddig összesen már hat évet ült különböző betörésekért és lopásokért.

A rendőrség Kovács és Szőke letartóztatása után még letartóztatta Mester József vízvezeték-szerelőt is, akiről szintén kistilt, hogy a betörőbandának tagja.

A BESZTERCEI EREDMÉNY: ÖTVENEZER LEJ

Az első betörést Kovács és társai Besztercén követték el, ahová is külön-külön utaztak el, nehogy az együttes utazás és megérkezés a rendőrség figyelmét felkelje. Besztercén azután kiválasztottak egy szeszüzletet, amelynek cégtáblájáról és berendezéséről, nappali forgalmáról és jó híréről megállapították, hogy ebben az üzletben lesz egy kis pénz és az éjszaka folyamán betörték. Késő este feljutottak a betörők a padlásra, a melynek mennyezetét kibontva, lejutottak az üzletbe és ott kifurták a kasszát, amelyben ötvenezer lejt találtak. A munka szép és könnyű volt, mert Szőke József kitűnően tudja a szakmát és megfelelő modern betörőszerszámokkal rendelkezik.

Az osztozkodásnál is az érettségizett betörő vitte a primet, amennyiben a zsákmányt

— MAROSVÁSÁRHELYEN A VIZET SEM LEHET MEGFIZETNI. Marosvásárhelyről jelentik: A vízdíjak 100 százalékos emelése ellen tiltakozó marosvásárhelyi lakosság Kovács Elek elnökségével vasárnap délután gyűlést tartott az Apolló-vendéglő éttermében. A résztvevők elhatározták, hogy kedden tiztagu bizottságot küldenek az interimár bizottsághoz, akik a vízdíjak leszállítása érdekében fognak interveniálni.

— Nagyvárad hírek: Nagyváradról jelentik: Nagyvárad „Össi-telep” nevű külvárosában hétfőn reggel egy borzalmasan összevert 7 éves leánygyermekre bukkantak a járőrök, akik azonnal kórházba szállították. A kisleány elmondta, hogy sérülései mostohaanyjától származnak, aki ok nélkül néha napokon keresztül veri seprűnyéllel. A brutális anyát letartóztatta a rendőrség. — A nagyvárad rendőrség egy veszedelmes szélhámosot köröz, aki jóformán minden nagyváradit dohánytörsédek megkárosított. A trafikokban üres szivardobozokat vásárolt, amelyeket a tulajdonosra bízott azzal, hogy rövidesen érte jön s elviszi. A szélhámos mindig olyankor tért vissza a tözsdebe, amikor néhány vevő tartózkodott benne s egy óvatlan pillanatban tele szivardobozokat vitt el az üres helyett. A nyomozás folyik.

— NYOLCVANNÉGYÉVES ÖNGYILKOS. Vasárnap délután Ventzel Péter nyolevannégyéves feketehalmi gazda csürének padlásán felakasztotta magát. Az agg ember valószínűleg súlyos betegsége és előrehaladott kora miatt követte el tette.

— EGY MAGYAR PLEBÁNOS TUZHALAIA ÉSZAKAMERIKÁBAN. Budapestről jelentik: Ideérkezett hírek szerint az északamerikai Brunswick község magyar plebániája légeett. A plebános, Péter Bende Szaniszló, aki nemrég ment ki Északamerikába, a leégett épületben lelte halálát.

★ „A koldusdiák” prolongálva. Ennél szebbet, jobbat, gyönyörűbbet még nem látott a mozikközönség. Ragyogó, arany humorú német filmonerette. Az osztatlan tetszés arra készítette a brassói Modern Mozgó igazgatóságát, hogy továbbra is műsoron tartsa slágerfilmjét. Garantiáljuk, hogy el lesz ragadtatva. (e)

lene... Mi ez? Már alig van pénz előttem és... és ez a nő mit vár?

És pontosan arra az időre, mikor az utolsó vasam is eluszott a kártyaasztal mellett, a hölgy így szólt hozzám az illatos félhomályban:

— Talán... talán kártyáznánk valamit...! És egy hatalmasat, őszintét, szívből jövőt — ásitott.

★

Azóta nem veszek kártyát és nőt a kezemből.

összegeből Mesternek csak hétezer lejt adott, míg Kovácsot mindössze egy kis pálinkával és husz lejjel elégítette ki.

ZILAH: NEGYVENKILENC EZER LEJ

Néhány napi pihenő után Zilahra utaztak át, ahol Éder Géza vaskereskedését szemelték ki. Itt a pince boltzatán át akartak az üzletbe jutni, ami azonban nem sikerült. Munka közben felfedezték egy lezárt ajtót és azon át jutottak az üzletbe, amelynek kasszáját megfúrták és onnan pontosan negyvenkilenc ezer lejt raboltak.

A munka itt egy kissé tovább húzódott, úgy, hogy mikor reggel hét órakor kiszöktek az udvarról, már az üzletajtó előtt állott az egyik inas, aki az üzletet nyitni akarta. Az inas látta is, amikor a házból három ember kijött, de fogalma sem volt róla, hogy ezek azok az emberek, akik néhány perccel ezelőtt gazdája Wertheim szekrényét megfúrták és kirabolták.

Fél kilenckor már tudta a zilahi rendőrség, hogy betörők jártak az Éder-féle vasüzletben és éppen ezért lázasan nyomozni kezdett, úgy, hogy a betörők már csak gyalog tudtak Zilahról kimenekülni. Szánkón jutottak el az első faluból Zsibóra, majd ott autótaxit béreltek és így utaztak vissza Nagybányára.

Az autótaxi volt a vesztiük. A soffőr ugyanis pontos személyleírást adott kora reggeli utasairól és ez a személyleírás vezette nyomra a rendőrséget.

A legérdekesebb a dologban, hogy úgy Kovács, mint Mester mindent bevallanak, de Szőke konokul tagad, csak cinkosainak szemébe mondja, hogy hazudnak. Szőkének már praxisa van a tagadásban. Utóvégre hat esztendő van a háta mögött.

★ ELJEGYZÉS. Müller Magdi, Temesvár és Klein Leopold, Brassó, jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

— Lefoglalták a fogsort is. Marosvásárhelyről jelentik: Szokatlan foglaltsárról egy marosvásárhelyi kereskedőnél, akinek adóhátrálék miatt üzletét is lepecsételték. A kereskedő csak a lepecsételést után vette észre, hogy fogsort a üzletben maradt. Rögtön az illetékes hatósághoz futott, s kérte, hogy törjék fel a pecsétet, mert fogsort nélkül nem tud enni. A hatóság természetesen nem is bederített a kereskedő kérelmére. Az egész ügyben csak az a szomorúan vizsgálódó, hogy a kereskedőnek a foglalts előtt is alig volt mit enni!

— BARO KRAFFT-EBING VILAGHIRO KÖNYVE: „Psychopathia Sexualis” teljes szövegű magyar fordításban, jó kiállásban, ismét kapható. A hatalmas, lexikonalku kötet rövid ideig még a szexuális ocsó leszállított áron. 163 lejtért rendelhető meg könyvtárszályunkban. — Az összeg előzetes beküldése esetén portmentes szállítás.

— Öreg asszony, nem vén asszony! Marosvásárhelyről jelentik: Furcsa gyermektartási pert tárgyalt hétfő délelőtt a marosvásárhelyi törvényszék. A panaszos Csető Mari 50 éves csókai hajadon, akit Máté Máté 24 éves csókai legény 4 évvel ezelőtt „elcsábított” s akitől gyermeke is született. A legény, aki annak idején katonai szolgálat előtt állott, bevonult a leszerelés után hallani sem akart hervadozó kedveséről, aki karonülő gyermekkel állított előbe. A tárgyalást, amelyen jóformán az egész falu megjelent, formai hibák miatt elhalasztották.

★ A MOSÓCSODA. A brassói Gewerbevereinban igen érdekes bemutatás előadást tartottak az új rendszerű mosókészülékről. A „Mosóördögnek” elnevezett készülék német találmány. Szinte boszorkányosnak mondható gyorsasággal, könnyedséggel és egyszerű kezeléssel mosott ki az előadó nagymennyiségű szennyes fehérneműt, amely után hófehér tisztaságban ragyogott. A bemutatás előadásokat naponta folytatják, szombatig, február 27-ig. A készülékkel való mosás gyermekjáték, a készülék időt és pénzt takarít meg és sokszorosan meghosszabbítja a drága fehérnemű élettartamát.

— Tutsek Gyula brassói mérnök tragikus halála a bíróság előtt. A brassói törvényszék első szekciója ma tárgyalta Joaniziu Traian utazó bűnperét, aki az elmúlt év augusztusában a brassói predeáli utvonalon nekiment autójával egy Bukarestből jövő autónak. A két autó surlódása Tutsek Gyula brassói mérnököt megölte. A mai tárgyaláson a tanúkkal egyetemben a vádlott is olyan zavaros és az előző vallomásokkal homlokegyenest ellentétes vallomást tett, hogy a tények szigorú leszögezése érdekében egy rekonstruáló jelenet keretében tartják meg a tárgyalást a helyszínen május 14-én.

★ ELJEGYZÉS. Vajda Elza és Eliás Vilmos ékszerész, Reghin, jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.) (e)

— OT ÉVI BORTÖNBÜNTETÉSRE ÍTELTEK A DANUBIANA SIKKASZTÓJÁT. Bukarestből jelentik: Az ilfovi törvényszék tegnap hozott ítéletet Stelian Filip, a Danubiana cukorgyári konszern főpénztárnoka fölött, aki, mint ismeretes, az elmúlt év júniusában 5 millió lejt sikkasztott el a vállalat pénztárából és a pénzt zsebreavágva, megszökött egy Polgár Tili nevű táncosnővel. Három napi bűjdös után szeretőjével összeveszett, mire a nő feljelentette Filippet, akit néhány óra múlva letartóztattak. A törvényszék öt évi börtönrre és közel öt millió lejt kártérítésre ítélte a sikkasztó főtisztviselőt. Az elítélt felelbezett.

— KÉT UJABB CSÖD A TEMESVÁRI PIACON. Temesvári tudósítónk jelenti: A gazdasági válság ismét eltűntetett a piacról két régi temesvári céget. — A törvényszék ugyanis elrendelte a csődöt a Szent Györgytérre levő Antalóczy-féle drogéria és parfüméria, továbbá a Schar és Hámori faterkeskedelmi vállalat ellen.

— Lábát törte a király magántitkára. Bukarestből jelentik: A király magántitkára, Puui Demeter, szombaton megvakaságára. A kellemetlen baleset miatt rendkívül sikos bukaresti utcán és olyan szerencsétlenül esett el, hogy a lábát törte. Autón szállították haza a vakaságára. A kellemetlen baleset miatt Puui Demeternek hosszú ideig kell az ágyat őriznie.

— ELOFIZETŐINK kiserjék figyelemmel a címkejükön feltüntetett lejáratot. A lap zavartalan expedíálása érdekében gondoskodjanak idejében a lejárt előfizetés megújításáról s ha akár postán, akár megbízottunk útján megújították az előfizetést, figyeljék meg, hogy 8 napon belül az új lejárát szerepel-e a címken.

Szerkesztői üzenetek

Sch. M. A mérlegeket, hitelesíttetni kell s mivel ezt elmulasztották, azért történt az elkobzás. Ha az illető mégis tullepte volna hatáskörét, tegyenek panaszt a pénzügyvizagatóságon.

021303 sz. előfizető leánya. Könyvalakban nem jelent meg.

I. Sz. Bukarest. Tessék ezt valamelyik pénztintézetben megkérdezni, ott megmondják.

Nyugalmazott községi jegyző. Olyan törvény, mely valamely ítéletet törvényellenesnek mond ki, nem létezik. Ami ítélet, az ítélet, még ha hibás is. Meg lehet felelbeznai és változtatni, de törvényellenességet kimondani nem. Erre nincs paragrafus. Ellenben van perújítás — új bizonyítékok alapján — amelynek során a jogerős ítélet is megsemmisülhet s új ítéletet hozhatnak. A Magyar Párt központja Kolozsvár, Strada Mojlilor—Monostori ut. bukaresti címe pedig Strada Transilvaniei 6.

Lugos. A pusztakaláni vasgyár rokkant és munkaképtelen öreg munkásaival való elbánás nem csak az emberiség ellen van, hanem a jog és a törvény ellen is. A lugosi nyugdíj-központ megfosztotta őket a nyugdíjtól — ezzel az orvosi és temetkezési segélytől is — annak ellenére, hogy a vasgyár igazgatósága felőbb rendeltre, körköröség nélkül, még visszamenőleg is befizettette a nyugdíjárulakat. Ezeket a megváltott éveket a központ nem akarja honorálni, holott ez kötelessége, a mint hogy némelyekkel, bár „öregnek”, megtette. A munkügyi minisztériumnak kell az ilyen jogtalanságok reparálni, s legjobb, ha ez irányban az érdekeltek valamelyik képviselőt, vagy szenátort kéri meg ügyük támogatására. Igazukat különben per útján is érvényesíthetnek.

Elem Ludus. Erről a kartellról nem tudunk.

BRASSO „Modern Mozgó” Telefon 518

Világszlager! Bűhájos német filmpoperette

„Koldusdiák”

Jarmile Kovács és Hans Bolma in overaénekessel. FRITZ SCHULTZ.

TRUUS A. ALTEN. HERMANN PICHHA komikusokkal.

Garanáljuk, hogy el lesz ragadtatva.

Következik: „Jenny Lind” a Svéd Csagány

romantikus filmopera.

AKTUALIS ARC- KÉPEK

*

1. PAINLEVÉ, a sikertelen kormányalakítási kísérlet után. 2. TAUBER Richard, a világhírű tenorista, akit a pápa tiszteletbeli pápai kamaraiénekesnévvel nevezett ki. 3., 4. SONJA HENIE és felesége, DICKSON ur, a párisi sportpálya igazgatója. 5. OSKAR herceg, Vilmos császár fia, akit Hitlerék Hindenburggal szemben elnökké akarnak jelölni. 6. FRIGYES ÁGOST, a most meghalt volt szász király.

— **ELFOGTAK A SZÉKELYFÖLDI TOLVAJ LEÁNYT.** Csíkszeredából jelentik: A Székelyföldön, főleg Felcsikon, az utóbbi időben ismeretlen tettesek több kisebb-nagyobb lopást hajtottak végre. A megyesi rendőrségnek sikerült a tolvajt Eudachie Cornici személyében kézrezerítenie. A letartóztatott nő elmondta, hogy szükségéből lopott, mert a madfalvi állomás egyik tisztviselője, akivel vadházasságban élt, az utcára tette a nem volt miből megélnie. A megyesi rendőrség a leányt átadta a csíkszeredai ügyészségnek, ahol megkezdődött bűnlajstromának összeállítása. A megtévedett leány eddig 12 lopást ismert be.

— **28 hamis váltó — két és fél évi börtön.** Csíkszeredából jelentik: A csíkszeredai törvényszék 2 és fél évi börtönnel sújtotta Ferenc István csíkszépvízi lakost aki 28 hamis váltóval, különböző csíki bankoknál 158.000 lejt vett fel. Az ügyész súlyosbításért, a vádlott enyhítésért felelt.

— **FALUSI DRAMA A BÍRÓSÁG ELŐTT.** Csíkszeredából jelentik: Bilibók János, fiatal gyimesbükkü csángólegény hosszabb időn keresztül folytatott benső barátságot a 16 éves Bursan Tanase Virággal. Amikor a leány elárulta, hogy anyai örököknek néz elébe, a legény faképnél hagyta a másnak kezdett udvarolni. A családott teremtés ekkor, idősebb asszonyok tanácsára, marólguggal öntötte szemközti hűtlen szeretőjét, aki mindkét szemvilágát elvesztette. Bilibók hűtlenségi vádakkal állt elé, a leány pedig azzal védekezett, hogy egy Berszán Gáborné nevű asszony tanácsára öntötte le marólguggal kedvesét a nem állt szándékában megvakítani. Minthogy Berszáné a tárgyalásra nem volt megidézve, a törvényszék újabb terminust tűzött ki.

— **Enyhítés a magyarországi pengőzárlaton.** Budapestről jelentik: A magyar pénzügyminisztérium állítólag rendeletet bocsátott ki a zárt pengő-követelések feloldása tárgyában. A rendelet szerint a magyar kormány lehetővé kívánja tenni, hogy az érdekelt kereskedők és vállalatok a zárt pengő-követelések értékének megfelelően bort vásároljanak és exportáljanak a megszabott feltételek mellett.

— **Nagy tűz egy csíkszeredai községben.** Csíkszeredából jelentik: A gyimesaló-loki Barakos fűrészgár kápolnájában szombat éjjel tűz ütött ki, mely néhány perc alatt a tisztviselő és munkáslakásokat is lángborította. Az égő házakból csak óriási lélekjelenléttel tudták az alvó családokat kimenteni, a butorok nagyrésze azonban így is bennégett. Az oltásnál a gyár munkásain és tisztviselőin kívül a falusi lakosság is segédkezett. A kár meghaladja a 800 ezer lejt. A hivatalos vizsgálat megállapította, hogy a tűz a kápolna egyik rosszul épített kéményében keletkezett.

— **Szamos női bajnál a természetes „Ferenc József” keserűviz használata végtelen nagy megkönnyebbülést szerez.** A nőorvosi klinikák bizonyítványai tanúsítják, hogy a rendkívül enyhe hatású Ferenc József vizet különösen a szülészeti osztályon a legjobb sikerrel alkalmazzák. A Ferenc József keserűviz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

— **ELVESZETT** Brassóban, a Korona szállodát a pályaudvarig egy akatáska. Becsületet megalázták, akiknek részére teljesen értéktelen, illő jutalomban részesül a Korona szálloda igazgatóságánál. (be)

— **Két kézimunkaüzlet egy napon.** Szatmárról jelentik: A szatmári törvényszéken ma két kényszerregyezségi kérvényt iktattak. Az egyiket özv. Unger Arminné és társa adták be és ennek az üzletnek egy millió háromszáz ezer lej a passzívja, a másik fizetési képtelenséget Krammer Jenő kereskedő jelentette, akinek passzívja csupán nyolcszáz ezer lej. A legérdekesebb a dologban, hogy mindkét üzlet kézműmű és kézimunka üzlet volt. A két fizetési képtelen kereskedő természetesen, mint ma már általánosan szokásos, hatvan százalékos kvótát ajánl fel.

— **Újbb vizsgálat a gyergyószentmiklósi adóhivatalnál.** Csíkszeredából jelentik: Ziegens Viktor volt gyergyószentmiklósi adóhivatalnok kiméletlen hajszát indított főnöke, Illés István ellen, aki négy hónapig ült vizsgálati fogságban s

végül is Ziegens került helyébe, akit a csíkszeredai törvényszék a múlt év novemberében két évi fogsággal sújtott. Ziegens annakidején kéthetes éhségsztrájkot folytatott, hogy a figyelmet ügyére terelje. A marosvásárhelyi Tábla a napokban tárgyalta Ziegens felelősségét, amely alkalommal megsemmisítette a törvényszék ítéletét s az adóhivatalt azonnal szabadlábra helyezte, egyszersmind újabb vizsgálatot rendelt el a gyergyószentmiklósi adóhivatalnál.

— **Évtizedekig a gyöngécsondu gyermekeknek csukamájolajat adtak.** Manapság a szülők gyermekeiknek kellemes ízű, por alakú Jemalt-ot adnak. Egy doboz ára 77 lej.

— **Egy nagyon jellemző história.** Csíkszeredából jelentik: A csíki mezőgazdasági kamara, a múlt év márciusában tartott közgyűlésén gépirónak választotta meg Benedek István állásnélküli tanítót. Az újonnan választott tisztviselő a véglegesítéshez szükséges „vizsgát” is letette. A tanító ennek ellenére átiratot kapott nemcsak a kamara elnökétől, hogy a gépirói állást gazdasági okokból megszüntetik. A többi gyerekes családapa helyébe másnap Vasile Puiu regáti tisztviselőt ültették, aki a kamara magyar tagjaival egy szót sem tud beszélni!

— **Ötven revolverlövés egy álarcos bálon.** Nagyszombatról jelentik: Véres események színhelye volt vasárnap Udvarnok község, ahol a falu legényei és leányai álarcos bált rendeztek. A bálon féltékenység következtében valóságos harc keletkezett egyes legénycsoportok között, amelynek során ötven revolverlövés dördült el. Öten meghaltak, tízennyolc súlyosan megsebesültek. A csendőrök tíz legényt letartóztattak.

— **Hadirokkantak figyelmébe.** Egy hadirokkant küldöttség az elmúlt héten Bukarestben járt, hogy a csatolt területek hadirokkantjai ügyével foglalkozó nyugdíjtörvény szenátus elé való terjesztését sürgetse. A törvénytervezet a pénzügyminisztérium számviteli bizottságának véleményezése után néhány napon belül a szenátus elé kerül. A kül-

dötségnak ezalatt Bukarestben kell tartózkodnia, hogy a még szükséges felvilágosításokat a helyszínen megadhasa. Közgyűről lévén szó, minden rokkantnak hozzá kell költségeikhez járulnia. A hozzájárulási összegek: Altisztek 50 lej, hadnagyok 100 lej, főhadnagyok 150 lej, kapitányok 200 lej, őrnagyok felfelé 300 lej. A temesmegyei rokkantok Kisslinger István kapitánynál (Temesvár vármegyeháza 91 sz. szoba) fizethetik az összeget, más megyebeliak Suciu Antoniu hadnagy címére, (Bukarest. Directionul Restita) küldjék.

— **A kínzó szenvedés ismeretlen fogalom lesz, ha a legsúlyosabb ízületi rándulásoknál, reumás gyulladásoknál, nyakszirti és hát-fájásnál néhány csepp „Sloan's Liniment”-el bedörzsöli a fájdalmas testrészt. Ez a kiti-nőn bevált gyógyszer, melyről számos neves orvos a legkedvezőbben nyilatkozik, még régi, idült, nedves időben állandóan visszatérő reumás fájdalmakat is azonnal gyógyít, többnyire véglegesen. A Sloan's Liniment gyógyszer felfedezése óriási szenzációt keltett az egész világon s mint népgyógyszer hozzájárul a forgalomba. Legújabb országunkban is kapható. (be)**

— **FEBRUAR 25-ÉN JELENIK MEG A „VESTIS” MINTAKÁRTYA.** Esemény szám-ba megy és a mai nehéz gazdasági viszonyok között fokozott jelentőséggel bír a „Vestis” mintakártya gyűjteményének megjelenése. U. i. ma nem áll módjában a kiskereskedőknek és szabóiparosoknak szortírozott raktári tartani szöveteiben és bélésáruban, viszont a „Vestis” mintakártya minden jobb szabónál a közönség rendelkezésére áll és több-száz szebbnél-szebb kiűnő minőségű szövet-mintát tartalmaz; amelyből gyári áron a legrovidebb idő alatt, eredeti forrásból szerezheti a közönség szükségletét. A „Vestis” Szövetáruház, Brassó, Lensor 22. szám alatti kiűnőn megszervezett organizációja az ország legutóbbi részében is vezető szerepet tölt be a szövetellátás terén. És ennek a kiűnő organizációnak a segítségével, mint gyári lerakat, közvetlenül teremti meg a kapcsolatot a fogyasztó közönség és a termelő gyárak között. Ezért a legnagyobb választékot nyújtja, a legolcsóbb gyári áron.

DECSEY ZOLTAN:

130

A SIRÓ VÁROS

A járdáról az utestre tódul a tömeg, simogatják, becézik, még meg is csókolják a hideg arcúkat, a szörnyű harminc és felest, amely háromnegyed éve az Al-dunánál szórt halált és most a Macken-sen-hadsereg hagyatékából idekerült, hogy összezuzzon minden ellenállást.

Rivalgó éljenzés közben suhan egy hatalmas autó végig a Főutcán. Két tisztiruhába öltözött férfi ül benne, az egyik kissé kövéres, éles tekintetű, ötvenéves férfi, végtelen intelligencia sugárzik az arcán, jobbján egy kis mongolarcu, fekete hajszu emberke szalutál jobbra-balra. Amint kezét a sapká-jához emeli, megvillannak karján a hatalmas vörös csíkok, valami fene nagy potentát lehet. Nem ismerik őket, még-

is megélték a robogó kocsit, de percek múlva már mindenki tudja, hogy kik az utasai. Az egyik a vörös generális, a hadügynek legfőbb ura, aki az írógép-javító műhelyből a hadsereg élére került, a másik a legszentibb magyar katoná, a volt vezérkari ezredes, aki ennek az egész hadjáratnak a tervét kidolgozta és most eljött a hadügyi népbiztossal, hogy végiginspicálja a frontot.

— Veni, Sancte Spiritus! — zug a pap hangja a zsúfolásig megtelt templomban. Jöjj el, Szentlélek Uristen és tölt el minket hittel és reménységgel, hogy mindez, ami most ilyen hihetetlen, nem csupán szép álmom, hanem valóság, hogy a megpróbáltatásnak napjai elmúlnak felettünk és végre tényleg béke lesz, nyugalom lesz, kenyér lesz és az ember visszatérhet életfeladatának betöltéséhez, imádkozhat és dolgozhat.

XII

A pünkösdi mámore még mindig ott égett a szívekben. Az utcákat bokáig borították a vörös rózsá lepergett szirmai. Az öröm tüzei még ott égtek az arcokon. De egyszerre jéggyé fagyott a lélek és megdöbben, halálos csend szállt a városra.

Ugy látszik, mégsem habra megy a játék.

A dolog szinte derűs intermezzóval kezdődött. Senki sem vette komolyan.

Sem az affér szenvedő hőse, sem azok, akik szemtanúi voltak a dolgoknak.

Prisztás Jenő nyugodtan sétált legújabb ideáljával a ligetben. Pista nyomában megállapította, hogy Prisztás Jenő az élet minden viszonylatában gavallér. Ha északarsarki expedícióra menne, valószínűleg nem feleltene ki kis táskájából a szükséges víziót, hogy illő formában tesse tiszteletét az eszkimó törzsfőnöknek. Most is ragyogó tavaszi öltönyben feszített, a ruha pompásan feküdt és Jenő mozgó reklámja volt szabójának. Kesztyűit hanyag előkelőséggel lóbálta baljában, míg jobbában ezüst fogantyus ébenfabotot szorongatott.

A pár épen előtte haladt és Jenő valami nagyon vicces dolgot mesélhetett, mert Lillyke olyan csilingelő hangon nevetett, ami csak jó viccet juttathat. Elegáns selyemzsebkendő csücske kanyargott ki kabátzsebéből és feletté a gomblyukban szélesre nyílt fehér szegfű díszelgett.

Jenő széles gesztusra emelte balját. Szép és kiszámított mozdulatai voltak és lendület volt az ujjában, hogy a monoklijához kapott.

Egy szélesvállú, feketeruhás férfi toppan a pár elé és Jenőre támad.

Nem hallja, hogy miről van szó, de látja, hogy Jenő tiltakozva emeli fel balját és védőleg tartja gomlyuka felé.

A feketeruhás most erősebbre fogja a beszédet. Néhány lépéssnyire vannak tőle, feltámad a kíváncsiság benne, felkel székeről és hozzájuk lép.

— Tehát nem veszi ki a szegfűt?

— Jut is eszembe! Ki tilthatja meg,

hogy virágot viseljek?

— Azt nem tiltja meg senki. Ha kedve tartja, tüzzön piros szegfűt a gomblyukba.

Pardon, kérem, olyan virágot tüzzök ki, amelyet akarok.

Jenő bátorozottan indignálódott a vulgáris támadásra.

— Ez az ellenforradalom jelvénye. Ön ellenforradalmár. Nem sokat beszélhet már. Vegye ki a virágot.

Jenő úgy érezte, hogy Lillyke előtt most a tekintélye forog kockán.

— Hát kérem, tiltsa meg a természetnek, hogy fehér szegfűt produkáljon...

— Elég! Letartóztatom!

— Milyen jogon?

— A forradalmi törvényszék detektívje vagyok. Előre, indulj!

Pristás Jenő kifogástalan főhajtással bucsuzott Lillykétől.

— Kedves Lillyke, ne vegye rossz néven, ha beszélgetésünket egyelőre nem folytathatom. Az elvtárs megakadályoz benne. Mehetünk, elvtárs ur.

Itt az olcsósági hullám!

Kalla

ÓRIÁSBÜCKLINGJEI

darabonként 200-250 gr súlyban

csak 14 Lei-be

kerülnek.

Mindenütt kaphatók.

Utasítson vissza silány utánzatokat, minden ládika „Kalla” felirattal van ellátva

KACKES SÜTEMÉNY KÉRJEN MINDENÜTT VEKNI KENYÉR

reklámélet

a célzott reklám gyakorlati mód, szerelt ismeret, dusan illusztrál, szakfolyóirat, szerkeszt, a ogh sándor a kiadónál, budapest V. balvány ucca 12. sz. előfizetés felére 270 lej

Napjaink nagy problémája az, hogy szabad-e a bankokat annyira megfajni, mint ahogyan erre a kormány készül a konverzió javaslatával kapcsolatban?

Miután e kérdésről már hónapok óta hiába vitatkoznak, a hon bölcsei, nem várható tőlem, az események egyszerű, de nevetlen krónikásától, hogy szerénytelen választ próbálkozzak adni. Valóban, fogalmam sincs róla, hogy illik-e a bankokat ily tulzott mértékben megkopasztani. Csak annyit látok, hogy az ország közvéleménye két táborra szakadt s az egyik mániákusan azt mondja, hogy igen, a másik éppen ily rendületlen nem-mel szavaz.

Valaki elmondja, hogy egy palesztinai telepen, ahol kizárólag zsidók laktak, vita támadt afelől, hogy a megszentelt szombaton szabad-e a tehenet fejni, vagy sem? Az egyik csoport talmudi idézetekkel bizonygatta, hogy a fejés a szombat ünnepének megszegését jelenti. A másik csoport ellenidézetekeket sorolt fel s rámutatott arra, hogy a kérdést már maga az Ur isten is eldöntötte azzal, hogy a tehenet a mindennapos megfajlás kényszerűségének alapján alkotta meg. Mert hiszen ha csak egy nap is elmarad a fejés, megduzzad az állat tőgye s elvágódik a teje.

Azonban, akárcsak a konverzió, hiába való volt a vita. Érv akadt mind a két oldalon, belátás azonban az egyikén sem. Végül úgy határoztak, hogy egy idegen döntőbíróra bizzák a disputa elintézését.

Alig, hogy ebben megállapodtak, arra felé tévedt egy ismeretlen bócher. Megállították s elmondták neki, mi nyomja szívüket.

A bócher egy pillanatig elgondolkodott, aztán így szólt:
— Álljanak ide balkézről azok, akik a fejés ellen vannak...

Az egyik csoport kiállt.
— Jobbkézről pedig álljanak azok, akik fejni akarnak.

A másik csoport is felsorakozott.
— No, most azok, akik a fejés ellen vannak, mondják meg, hogy van-e nekik tehenük?

— Nincs.

— S akik fejni akarnak, azoknak van?

— Van.

— Hát akkor azoknak a részére, akiknek nincs tehenük, szombaton tilos a fejés. Azok részére pedig, akiknek van tehenük, meg van engedve...

S ezzel elment.

Azt hiszem így van ezzel a bankfejéssel is. Majd jönni fog egy napkeleti bócher, s két táborra oszt bennünket.

S akkor majd kiderül, hogy azoknak, akik a bankokat a néperdekre való tekintettel minél inkább meg akarják fejni, nincs betétjük. Akik viszont hazafias aggodalmaktól indítva menteni akarják a tőkét, azok reszketve szoritják a betétkönyvet a nadrárgzsebükből.

Miután pedig a kormány-bócher, aki a mi vitánkat el fogja majd dönteni, úgy fog itélni, mint palesztinai kollégája, mondván, hogy akiknek nincs pénzük, azoknak szabad fejni, akiknek pedig van, azoknak ne fejjenek, azt mondhatom hogy ne tessék aggodalmaskodni. Nem fényeket semmi baj.

Marad minden a régi.

Azok, akik fejni akarnának, ezután is éhen fognak dölgelni. Akik pedig nem akarnának fejni, ezután is uzsorakamatot szednek majd.

500.000!

A kormányhoz közel álló lapok meg lehetőséget nyújtanak a miniszterelnöknek, aki tárcájának költségvetéséből ötszázezer lejt utalt ki a munkanélküliek segélyezésére.

Tagadhatatlanul: nemes gesztus. Azonban oly különösen még sem lehet az ember elragadtatva tőle. Elvégre ez a félmillió lejt lehet nagy összeg nekem, vagy neked, de vajjon mit jelenthet a munkanélküliség óriási tengerében?

500 ezer lejt
Buzdugán János, a miniszterelnök a minap nevezett ki államtitkárnak, kétszer annyit keres egy évben.

Egy napilap támadott valami intézményt. Húszszor annyit kért azért, hogy végül elhallgasson.

A parlament költségvetése hatszázszor több.

A földadósságokból hatvanezerszer nagyobb összeget akarnak konvertálni, mint a mennyit a miniszterelnök a munkanélkülieknek juttatott.

Ha a félmilliót szétozzák, egy és fél lejt jut minden egyes munkanélküli.

Ahhoz, hogy az 500 ezer lejt arányosan el-

lehessen juttatni az igényjogosultaknak, 600 ezer lej adminisztrációs költség szükséges.

Vizsgálj, ami az igényjogosultaknak szükséges, Románia szociálpolitikáját a tragikomikus könyvrodományok rendszerétől a becsületes, intézményes, törvényesített munkanélküli segélyezésig kellene eljuttatni.

VICCELÜNK

A kormány hivatalos lapja, a Neamul Románesc azt írja, hogy a kabinet bukásáról szóló hír tréfa.

Jó tréfa.
Ezzel szemben a kabinet maradásáról szóló hír szintén tréfa.

Rossz tréfa.

NEM UNALMAS

Az egyik erdélyi napilapban olvasom, hogy az aradmegyei Világos községben Baranyi Sándor és Bajusz János legényeket gyilkossági kísérlet gyanújával letartóztatta a rendőrség.

Baranyit és Bajuszt örsről-örsre adva — folytatja a cikk — megláncolva,

Magyar levél Kinából

„Édesanyám tavaszra gyűjtsön sok ételmet“

Marosvásárhely, február 22.
Érdekes levelet hozott a napokban a posta a Kinában lévő Charbinból, amely körül tudvaleg most nagy harcok dühnek. A levelet Márk János, egykori gyári főkönyvelő írta, aki a világháborúban vonult be Marosvásárhelyre, majd fogságba esett és különböző viszontagságok után Charbinban telepedett meg, ahol a halálközvetlenség tisztviselője lett, meg is nősült, egy német leányt vett feleségül.

Márk János levele, amelyet ittlikó édesanyjának írt, január 23-án kelt Charbinban és így

utja Marosvásárhelyre körülbelül egy hó-

napig tartott.
Márk János beszámol a japán-kinai harcok részleteiről, majd többek között ezt írja:

„Az atmoszféra Európa ellen olyan feszült, hogy az a véleményem, hogy tapasztalható nagy világlőrténelmi események fognak kirombanni, amelyekben Európa is szerepet fog játszani. Ezért azt tanácsolom édesanyámnak, hogy sok és tartós ételmet gyűjtsön magának tavaszra, hogy, ha az általános drágaság bekövetkezik, ne legyen hiánya semmiben.“

Valahogy hasonló leveleket írtak 1914. nyarán is a gondos fiúk a szülőiknek...

Tardieu megalakította az új francia kormányt

Az új kormányban Laval a munkaügyi tárcát kapta

Páris, február 22.
Két napi vajadás után Poincaré visszaszádta kormányalakítási megbízását Doumer köztársasági elnöknek. Kísérlete, amint előre látható volt, a jobboldali politikai csoportok tartózkodása miatt nem hozott eredményt. Doumer elnök lehetőleg tágabb körű koncentrációt akart s így az új megbízást Tardieu kapta meg, aki kedvezőbb előfeltételek mellett kezdte meg kormányalakítási tárgyalásait.

Tardieunak aránylag rövid idő alatt sikerült olyan koncentrációt összehoznia, amely hosszabb ideig is tarthatja magát. Az új kormány névsora vasárnapra virradó éjjel készült el és 13 miniszterből és hét államtitkárból áll. Szerepelnek benne a szocialista köztársaságiak egy taggal, a független párt egy taggal, a baloldali radikálisok három taggal, a baloldali köztársaságiak hat taggal, a katolikus demokraták egy taggal, a Maginot-, Malvy- és a Bouillon-csoportok két-két taggal.

Az új kormány kedden mutatkozik be a parlamentben. Bemutatkozás után Tardieu nyomban visszatartozik a genfi leszerelési konferenciára.

A Tardieu-féle új kormány névsora a következő:

Miniszterelnök és külügyminiszter Andre Tardieu, igazságügyminiszter Paul Reynaud, belügyminiszter Mahieu, pénzügyminiszter Flandin, az ujonnan alakult hovádelmi miniszterium vezetője (a régi hadügyi és légügyi miniszteriumokat foglalja magában) F. Pietri, közoktatásügyi Mario Rouston, munkügyi Pierre Laval, egészségügyi Blaisot, kereskedelmi miniszter Guernier, földművelésügyi Chauveau, postaügyi és közlekedésügyi Rollin, gyarmatügyi Chapedellaine.

Államtitkárok a miniszterelnökségen: Cathala és Petsche, a belügynél Moulon, a pénzügynél Perreau és Pradier, a hadügynél Paul Riche, a közmunkaügynél Pechain.

Olcsó a kenyér, vagy drága?

Pékszátrák előtt Bukarest

A buza olcsó, de drága a taxa és a bélyeg — mondják a fővárosi pékek, akik állítólag tönkrementek — Katonai szolgálatra hívják be a pékeket, ha megtagadják a sütést

Bukarest, február 22.

A bukaresti pékek és a főváros tanácsa között hosszabb idő óta húzódó konfliktus áll fenn, amely most kritikus fordulóponthoz érkezett. A tanács néhány hónappal ezelőtt új kenyérárakat állapított meg, amellyel a pékek elégedetlenek voltak, a tanács azonban nem volt hajlandó a kenyérárakat felemelni, mert a próbasütések azt igazolták, hogy a leszállítás indokolt s a sütés a mai alacsony buzá-árak mellett így is kifizetődő a pékeknek.

A tanács most egy rendelet kiadására készül, mely egészségügyi szempontból az eddiginél fokozottabb ellenőrzés alá vonja a kenyérgyárakat és pékműhelyeket. Ezt az alkalmat használták fel a pékek

arra, hogy a szerintiük régen aktuális kenyérár-revizio kérdésért újra napirendre tűzzék. Tegnap egy pékküldöttség kereszte fel Dobrescu főpolgármestert és memorandumot adott át, amelyben rámutatnak arra, hogy a mostani kenyérárak mellett a sütésre ráfizetnek és, hogy a ráfizetést tovább nem bírják, mert a legtöbb pék már a fizetéseketelenség előtt áll.

A pékek kimutatást mellékeltek a memorandumhoz annak igazolására, hogy az alacsony buzáárak ellenére ráfizetnek a sütésre, mert a különböző taxák és kenyérbélyeg annyira megdrágítják a pékipari produktumokat, hogy a mai árak mellett a sütés nem rentabilis.

A legvastagabb kabát

sem védi meg fertőzéstől!

Mert az influenza és a megfázás betegségek előidézői a szájon és orron át férkőznek a szervezetbe. Ezek ellen csak egy védekezés van:

Panflavin-pasztilák.

Gondoljon rájuk különösen nedves, borús időben. Mert jobb a betegséget megelőzni, mint gyógyítani.

A memorandum hivatkozik még arra, hogy amióta az alacsonyabb kenyérárak életbeléptek, 200 pékküldöttség 55 megszünt. A pékek a kenyér árának kilogrammonként 1 lejjel való felemelését kérik azzal, hogy ha ezt a kérést a főváros tanácsa nem teljesíti, úgy a pékek egytől-egytől sztrájkbalépnek.

Dobrescu főpolgármester miután átvette a pékküldöttség memorandumát és meghallgatta annak előterjesztését, kijelentette, hogy a mai körülmények között, amikor a fogyasztóközönség kereseti lehetőségei egészen minimális és a munkanélküliség egyre nagyobb méreteket ölt, szó sem lehet a kenyérárak felemeléséről. Ha a pékek megtagadják a sütést és sztrájkbalépnek, akkor a főváros maga fogja a szükséges buzát és lisztet beszerelni és — amint erre már precedens volt — katonai segítséggel fog a főváros gondoskodni a közönségnek kenyérrel való zavartalan ellátásáról.

A kilátásba helyezett katonai segítség azt jelenti, hogy

sztrájk esetén a hadvezetőség katonai szolgálatra hívja be a pékeket s így állítja azokat munkába.

A pékküldöttség anélkül távozott hogy a kérdésben valamilyen megegyezés történt volna s így nincsen kizárva, hogy a fővárosi kenyérárkonfliktus tényleg sztrájkban fog kirombanni.

A Duna jegén keresztül gyalogszerrel bonyolítják le a személyforgalmat Románia és Bulgária között

Bukarest, február 22.

A napok óta tartó erős hidegek következtében a Duna a román partszakaszon teljesen befagyott, úgy, hogy a mai naptól kezdve gyalogszerrel lehet átkelni a bolgár partra. Ma délelőtt a giurgiui kikötőparancsnokság egy osztaga megvizsgálta a befagyott Duna jégkérgét és megállapították, hogy a Duna egész szélességében a jégkéreg alkalmas arra, hogy a román-bolgár személyforgalmat lebonyolíthassák. Holnap reggeltől kezdve tehát a két ország közötti személyforgalmat már hivatalosan is a Duna jegén keresztül bonyolítják le.

Ma már kísérletezések történtek arra nézve is, hogy vajjon a jégkéreg megvastagodott annyira, hogy az áruforgalmat is le lehetne-e bonyolítani. Giurgiu és Ruscsuk között? Hivatalos megállapítás szerint ha még legfeljebb huszonnégy óráig tartja magát a hideg, úgy a Duna jegén keresztül két nap múlva rendszeres szán-közlekedést állítanak fel és így bonyolítják le a román Giurgiu és a bolgár Ruscsuk között a teheráru forgalmat.

A Tordai Kereskedők Egyesülete a pénzügyminisztertől a tavalyi adóalap 35 százalékos leszállítását kérte

Torda, február 22.

A dévaj iparkamara a dr. Gróza Péter volt miniszter elnöklete alatt megtartott egyik gyűlésén memorandumot dolgozott ki a kereskedők adózásának tényleges és helyes megállapítására és csatlakozásra birta fel az ország összes kereskedői egyesületeit. E felhívás alapján a Tordai Kereskedők Egyesülete közelebbről gyűlést tartott, amelynek határozata értelmében ugyancsak memorandumot intézett a pénzügyminiszterhez. Ez a memorandum utal a mai kétségbeesztő üzletelenségre, a kereskedelem és ipar teljes pangására és arra kéri a minisztert, hogy az 1931 évi adókiegészítés alapján képező bruttójövedelmet szállítsa le 35 százalékkal.

és csak ezután történjék meg az idei adókiegészítés, amely arra való tekintettel, hogy a kereseti lehetőségek állandóan csökkennek, csak egy évre állapíttassék meg.

A memorandum továbbá arra kéri a minisztert, hogy az ezévi adókiegészítésekhez a tordai kereskedők delegátusait csak a Kereskedők Egyesülete meghallgatása után nevezze ki, hogy ilyenformán a tordai kereskedők összessége megfelelő képviselőhöz jusson.

A tordai kereskedők remélik, hogy a teljesen jogos és indokolt megmozdulásuknak meg lesz a kellő eredménye.

Sport

Nem sikerült a magyar csapat revánsa

Délnémetország – Magyar profiválogatott
6:3 (1:1)

Budapest, február 22.

Pár héttel ezelőtti Stuttgartban szerepelt a magyar „csikó”-válogatott és sorozatos sikerét után 5:0 arányú vereséget szenvedett a délnémet válogatott csapattól. Ennek a balsikerű mérkőzésnek a kiköszörülése lett volna, — az eredeti tervek szerint, — a tegnapi budapesti találkozó.

A magyar footballsport reváns-reményei a valóságban újabb katasztrófális vereség képét adják. Amire a legkevésbé lehetett számítani, a délnémet együttes Budapesten is megismételte stuttgarti bravúráját.

Magyar sportkörökben a vereség okát abban látják, hogy a csapat összeállítása a lehető legrosszabban sikerült. Különösen Háda kapus rövására innak sok hibát. Mentő körülmény, hogy a szövetségi vezetőknek nem álltak rendelkezésére a legjobb erők, akik egyiptomi túrán vannak. (Ott sem sikerült revánst venni Egyiptom válogatottja felett. A pénteki Magyarország–Egyiptom meccs 0:0 arányú döntetlennel végződött.) — Nem kis mértékben káros befolyást gyakorolt, hogy a csapatösszeállítást megelőzően konfliktus támadt az Újpest vezetőségével, akik nem akarták a válogatott csapat rendelkezésére adni a játékosait.

Mindent összevetve, az adminisztrációs hibáknak súlyosan látták kárát a magyar labdarugósport.

A tegnapi nemzetközi mérkőzésnek, a téli időjárás miatt, kis számu nézője akadt. Mindössze 2500 ember volt kíváncsi az összecsapásra. Klein Árpád bíró sipjére a két

együttes a következő összeállításban lépett a pályára

Délnémetország: Kress, — Burghardt, Stubb, — Gramlich, Tiesel, Krauss, — Langenbein, Leuchter, Rott, Ruhr, Mers.

Magyarország: Háda, — Flóra, Korányi, — Lyka, Sáros, Berkessy, — Fenyvesi, Takács II., Teleki, Cseh II., Titkos.

A magyarok választanak kaput, természetesen a kedvezőbbet és a német csapat nap és szél ellen kezd a játékot. Mindkét részről heves támadások indulnak meg, gól azonban csak a 31-ik percben esik. Takács II. szerzi meg a magyar együttesnek a vezetést. 1:0.

A németek azonnal ellentámadásba csapnak át. Langenbein lefut, a labdát behúzza Rott centernek, aki kapura lö. Háda kinyúl, de késő. Az egyenlítő gól, már a hálóban táncol. 1:1. A félidő végéig a magyarok támadnak, de eredménytelenül.

A második félidő német támadással indul. A magyar fedezetsort felforgatják. Sáros helyét Remmer foglalja el. A 2-ik percben Rott kitör, átad, és Ruhr bombája eredményes. 2:1. A 9-ik percben Mers újabb gólt lö. A 13-ik percben Cseh szökteti Titkót, akinek beadásából Cseh védhetetlenül góloz. A 17-ik percben Langenbein gyenge lövését Háda kiejti és Rott kapuba helyezi. 4:2.

A 19-ik percben Cseh 4:3-ra javít. A 30-ik percben Rott 5:3-ra szaporítja a gólokat. A németek döntő fölénybe kerülnek. Erősen nyomják a magyar kaput. A 45-ik percben Leuchter 6:3-ra emeli a gólok számát és beállítja a végeredményt.

A nagyváradi Törekvés nagy veresége Debrecenben

Bocskai – Törekvés (Nagyvárad)
5:2 (1:1)

Debrecen, február 22.

Csuszós pályán, 500 néző előtt folyt le a mérkőzés. A 26-ik percben Török megszerzi a vezetést a váradiaknak. A 31-ik percben Varga egyenlít. — Szünet után a Törekvés erősen visszaesik, amit a 14:0 kornerarány is igazol. Az 5-ik percben Vincze góloz, a 8-ik percben öngólt vétének a váradiaik. 3:1.

A következő percekben súlyos baleset történt. Opatát arcon rugták és mentők vitték el a pályáról. Orrsúly repedést szenvedett és sebesülése súlyos.

A 13-ik, majd a 17-ik percben Markos még két gólt lö. A 30-ik percben Zsiga 5:2-re javítja az eredményt.

PARIS: Páris–Köln 3:0 (1:0).

A brassói KSV lesikló siversenye

Brassó, február 22.

A Pojána–Ördögcsucs–Postaréti útvonalon tegnap lesikló versenyt rendezett a KSV, melyen összesen 58 versenyző indult, több csoportban osztályozva. Ezen az ugynevezett „történelmi útvonalon” (kb. 8 km.) legelőször 1909 február 14-én, tehát ezelőtt 23 évvel volt verseny, még a sisport őskorában.

Kedves fejezetét képezte a tegnapi versenynek, hogy résztvettek többen azok közül is, akik 23 évvel ezelőtt starthoz álltak. Az akkori legjobb idő 38 perc 58 mp. volt. Jellemző a sisport fejlődésére, melyhez nem kis mértékben járulhattak hozzá a kedvezőbb viaszolási („vakzolási”) feltételek is, — hogy az akkori rekordot tegnap kilenc perccel túlszárnyalták.

Részletes eredmények: Hölgyek versenye: (A Kékkeresztől a Postarétig). 1. Bnde rellinor 28 perc 19 mp. 2. Örendi Ruschi.

Ifjúsági. 1. Schirok Edwin 22 perc 55 mp. 2. Örendi Alfréd. 3. Breckner Arnold.

Jubiláris verseny. (Az 1909 évi verseny résztvevőivel.) 1. Gust Richard 44 perc 23 mp. 2. Essigmann Fritz 46 perc 22 mp.

Senior B csoport (40 éven felüliek). 1. Gust Heinrich 41 perc 24 mp. 2. Gött Fritz 42 perc 25 mp.

Senior A csoport 32–40 év). 1. Nedoma Ottó 34 perc 17 mp. 2. Soos Alfréd 34 perc 45 mp. 3. Gust Hermann 34 perc 52 mp.

Férfi II. osztály. (20–32 év). 1. Székely László 32 perc 48 mp. 2. Eltzner Gusztáv 33 perc 18 mp. 3. Zechner Róbert 33 perc, 25 mp.

Férfi I. osztály. (20–32 év). Bajnoki verseny.

1. Scheeser Horst 29 perc 59 mp. Az eddig elért legjobb idő!

2. Klöckner Rudolf 30 perc 27 mp.

3. Lexen Friedrich 30 perc 38 mp.

A lesikló versennyel egyidejűleg öt

osztályba sorozva ifjúsági versenyeket rendeztek, összesen 59 résztvevővel. Az ifjúsági ugróversenyen 25 résztvevő volt.

Az ifjak nagy igyekezettel és szép eredményekkel startoltak.

↓ A bécsi Eislauf Verein Csikszere-dában. Február 22–23-án a Wiener Eislauf Verein az osztrákok Európabajnok jég-hokki csapata a csikszeredai CSC jég-hokki csapatával mérkőzik a csikszeredai pályán. A CSC nagy lelkesedéssel készül első nagy nemzetközi mérkőzésére, a mely alkalommal olyan csapattal áll szemben, amely a napokban verte a budapestieket 2:0 arányban. A két csapat a következő felállítással fog startolni: WEV: Wanecek, — Göbel, Rammer, — Sell, Kirchberger, Demmer, — csere: Forda és Reidl. — CSC: Dóczy, — Schmidt, Löffler, — Miklós, Czaka, Vá-kár, csere: Bíró és Bedő. A mérkőzés iránt órási érdeklődés nyilvánul meg, a mi érthető is, hisz Csikmegye közönségé-nek ehhez fogható fogalma nem igen lesz. Itt említjük meg, hogy a jég-szak-osztály tárgyalásai a budapestiekkel is eredménnyel kecsegtet s így a CSC csa-pata előreláthatólag e hó 27–28-án a bu-dapesti műjégen fog szerepelni.

↓ Si-verseny Csikszere-dán. A Brassói Turista Egyesület kebelében működő csiki csoport vasárnap Csikszere-dában si-futó és ngróversenyt rendezett. Ez al-kalommal számosan érkeztek Brassóból is, az egyesületi tagok közül Csikszere-dára, közöttük Dressnand, aki Románia el-ső futó siba-jnoka és Kovács József, aki a nemrég lezajlott országos versenyen az akadály versenyt nyerte meg. Szomba-ton este 8 órakor Halász Kálmán, Szé-kely Géza és ifj. Szemlér Ferenc a BTE brassói vezetői vetített képek kíséreté-ben szemléltető előadást tartottak a köz-birtokossági székházban a turisztikáról

és téli sportról, amely iránt órási érdeklődés nyilvánult meg. A futóverseny d. e. 10 órakor kezdődött, míg az akadály- és ugróverseny d. u. 2 órakor. Mindkét verseny a lehető legmegfelelőbb eredménnyel végződött.

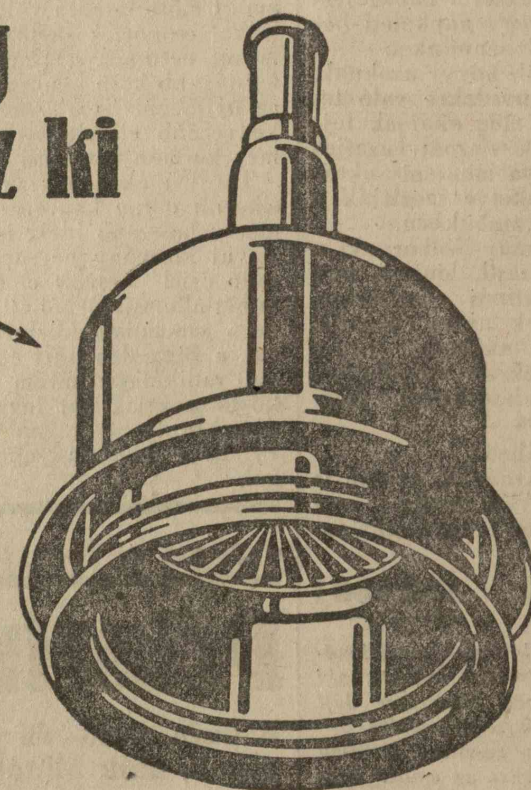
↓ A vívószövetség erdélyi, bánáti és bukovinai kerületének közleményei. 1. A vívószövetség erdélyi, bánáti és bukovinai kerületének vezetősége felhívja az összes vívósporttal foglalkozó egyesületeket, hogy legkésőbb március 1-ig adják be a szövetségbe való felvételi kérésüket, mert Erdély, Bánát és Bukovina területén egy egyesület sem rendezhet sem versenyt, sem vívóakadémiát, amely nem tagja a szövetségnek. Kéréshez mellékelendő 2 példányban: a) az egyesület alapszabálya, b) az egyesület vezetőségének névsora, c) az egyesület vívóinak névsora, minden vívó személyi adatait feltüntetve és minden vívó által személyese aláírt 2 darab fénykép, c) 200 lej beiratási díj, d) a szövetség alapszabályai szerint (art. 14) 300, 200, illetőleg 100 lej tagsági díj. A kérvényt és mellékleteit Locotenent-Colonel Popu Marian, Cluj. Strada Memorandului No. 12 címre kell küldeni. 2. Március 1-e után egy vívó sem indulhat versenyen, aki szabályszerűen leigazolván nincsen. 3. A kerület vezetősége engedélyezi a KAC-nak, hogy március hó folyamán egy nemzetközi vívóakadémiát rendezzen, későbbben megállapítandó programmal. 4. A kerület vezetősége engedélyezi a KAC-nak, hogy a Viola kupáért kiírt kard junior és a Schenker kupáért kiírt senior csapatversenyek f. év április 23 és 24-én rendezze meg. 5. A kerület vezetősége az összes egyesületek tudomására hozza, hogy a kerületi bajnokságokat a f. évben Kolozsvárt, május 21 és 22-én fogja megrendezni. Dr. Joan Cosma s. k. elnök.

„AZ ÚJ

mosómódszer-re”

vonatkozó előadásokat közkívánatra 1932 febr. 27-ig, szombatig újból meghosszabbítottuk. Az előadások ezután is minden délután pontosan 4 órakor kezdődnek a brassói GEWERBEVEREIN nagytermében.

Igy néz ki

A legdrágább mosógép sem tudia az eredeti szabadalmazott mosókompresszor csodás teljesítményét túlszárnyalni

A Waschteufel (mosóördög) minden szennyyel kiszív a fehérneműből.

Öt percen belül 50 kg és még több mosatant is főzés, dörzsölés és kefézés nélkül hőfehérre moshatunk és öblíthetünk ki vele.

az eredeti szabadalmazott mosókompresszor a

„Waschteufel” (mosóördög) törvényesen védett elnevezéssel.

Az előadások látogatóit kérjük, hogy minél szennyesebb fehérneműt hozzanak, amelyet az előadás alatt 5 percnyi mosás után hőleheren adunk vissza

Az összes megrendelt készülékek napközben a GEWERBEVEREINBAN átvethetők!

Ugyanezek a napokon Sepsiszentgyörgyön is tartunk bemutató mosóelőadásokat, a városi szálloda éttermében.

5,000 lejes készpénzprémium!

Ennyit kap mindenki, aki cégünkől svájci garantált zsebórát rendel 225 lejért (össze-magolásiért és portóért külön 35 lej) és ugyanakkor beküldi az alábbi rejtvény helyes megfejtését.

Hogyan kell a rejtvényt megfejteni?

Az ábra 9 kockájába 1–9-ig terjedő számjegyeket írunk be, olyan sorrendben, hogy az összeadásnál vízszintesen, függőlegesen és keresztben tizenötöt kapjunk végösszegképpen. A 15-ös összegnek az összeadásnál minél gyakrabban kell kijönnie.

Feltételek:

1. A beküldött megfejtést a beküldőnek alá kell írnia.
2. A prémiumok szétosztása nem történik sorsolás útján, hanem a prémiumot megkapja mindenki, aki beküldte a helyes megfejtést.
3. Megrendeléseket csak 1932. március 20-ig fogadunk el. 1932. március 31-én a B. L. ban közzé fogjuk tenni a rejtvény helyes megfejtését és azoknak a nevét, akik elnyerték a prémiumot.
4. A rejtvény helyes megfejtése dr. Florea Lupu, Cernăuți, Str. Iancu Flondor 1. szám alatt lakó közjegyzőnél van letétbe helyezve.
5. Minden megfejtő a rendeléssel egyidejűleg elismervényt kap, amely feljogosítja a prémium átvételére.
6. Aki több prémiumra tart igényt, fel van jogosítva arra, hogy több órát rendeljen. 7. Annak akinek az óra nem tetszik, 10 napon belül visszaküldjük a pénzét és visszafogadjuk az órát.
8. Az órát utánvétellel küldjük. A kiváltásnál 260.— lej kell fizetni. Nem követelünk előzetesen semmit Szivekedjék a megrendeléseket és a megfejtéseket az alábbi címre küldeni

Depozitul de Ceasornice „VULTUR” Cernăuți Str. General Mirescu 11, (Apt. 3.)

Közgazdaság

Negyedmillió katasztrális hold föld eladó a Bánságban

A bánsági föld négyfelvonásos tragédiája

Temesvár, február 22.

Negyedmillió katasztrális hold föld eladó a Bánságban. A kínálatnak a mostani gazdasági inszégben ilyen roppant arányban való megnövekedése alapjaiban ingatta meg a bánsági földárak természetes kialakulását. Valóságos földindulás jellegével hat, hogy a bánsági középbirtokosok menekülnek a földtől.

Pedig a bánsági föld tragédiájának ez még csak a harmadik felvonása, mert a negyedik és talán egyben az utolsó felvonás még hátra van.

Első felvonás volt az agrárreform, amely szakszerűtlenül és sovén elvek szerint, összefőrt a nagybirtokot. Második a kisbirtok eladósodása vált, ami szülőke lett a mai helyzetnek:

nem jövedelmez még a kitűnő bánsági föld sem, tehát potom áron eladják

A tragédia utolsó felvonása néhány hónapra belül bontakozik ki. Szakemberek komoly megfigyelésekre épített jóváindulása szerint

Mit mond a szakember?

Johann Wendel, a sváb mezőgazdasági egyesület főtitkára, egy francia agrogeológiai térképet mutat. A térkép a legpontosabb térkép felvétel alapján készült és Temes-Torontál nyugati határáról a Nagyfalú-Biléd-Gyertyámos-Csene között húzott vonal által zárt széles sávot a legkisebb minősítéssel „csokoládé-színű televény-talaj”-nak jelöli. Ez az európai hírt nagyszentmiklósi fekete föld, — mondja Wendel főtitkár. — 1924. előtt 100-120 ezer lejtért sem szívesen adták holdját, ma huszezer lejt egy katasztrális hold belőle és még így sem igen van rá vevő.

A nagyszentmiklósi fekete föld zónájának keleti határáról az Arad-Temesvár-Báziás-i vonalig keskeny sáv terül el, amit a francia szaktérkép „kilugozott fekete föld”-nek minősít. Kissé bővebb trágázással igen jó buzamező ez a sáv is. Hat évvel ezelőtt 60.000 lejt ért egy katasztrális hold belőle, ma 12-20.000 lejtért vesztegetik.

Az Arad-Báziás-i vonal és a Buziás-Nagyzsám közötti területet „pörösbarna, erdei föld”-nek deklarálja a térkép. Ehes talaj ez, amely csak intenzív, belterjes gazdálkodással, erőteljes trágázással mellett hoz jó termést. Buzája, kukoricája, zabja azonban kellő művelés mellett elsőrangú. Mint textil-üzlet naplósított kirakatában fityegő cédulán álljon itt a két szám:

Ezelőtt: 25-40.000 lejt...

Most: 8-12.000 lejt!

A negyedik minőség zónája a Buziás-Nagyzsám-i vonal és a megye határvonala által határolt sáv. „Kilugozott, szegény erdei talaj, itt-ott kavicsos altalajjal.” Erőteljes

Feje tetejére állította a gazdasági helyzet a bánsági földárak kialakulását

A francia szaktérkép tudományos beosztását és Wendel főtitkár logikus okfejtését felruga a bánsági földpiac. A pánik nem ismeri a logikát és nem respektálja a tudományos megállapításokat. Már pedig a bánsági földpiac ma a legvigasztalanabb pánik uralkodik. Nem kell a föld a gazdájának és nem dik. Érdeklődik iránta senki, akinek pénze van.

Ismeret, tekintélyes temesvári földügynökökkel beszélgettünk. — A földárak, — mondják, — nem a reális érték, hanem a kereslet és kínálat törvényei szerint igazodnak. Ez idezi elő, hogy az európai-hírt nagyszentmiklósi fekete föld, a nagy kínálat miatt, aránytalanul olcsó, míg a rosszabb minőségű keletbánsági és szörémségi földek, amelyek inkább tagozódnak törpe-birtokokká, mint a Bánság nyugati része, meglehetősen kitarják az árakat.

Alig van község a Bánság és Szörémség területén, amelynek határában ne volna katasztrális hold eladó. A Wendel-féle

20.000 lejes holdankénti árat csak a kerté-

a még megmaradt bánsági középbirtokok fölött a mezőgazdasági adósságok konverálása huzza meg a lélekharangot.

Nem jövedelmezi ki a föld a reáfordított költségeket, tehát

a ma még adósságmentes középbirtok nem lesz versenyképes az adósságok terhei alól felszabadított kisbirtokkal szemben és ki-méletlen törvényszerűséggel, rövid idő fo-lyamán gazdát fog cserélni...

A bánsági föld négy felvonásos tragédiája tudományos ridegséggel „a nagybirtok-rend-szernek kisbirtok-rendszerré való széttagoló-dása” szakkifejezéssel is skatulyázható. Ne-künk, magyaroknak, pillanatig sem szabad azonban elfelejtenünk, hogy a tagolódásnak ez a törvényszerű kialakulása a tragédia első felvonásától az utolsóig,

a magyar vagyonok terhére íródott.

Es vigasztalanná teszi a helyzetet, hogy a sorsnak ez a tragédiája

nem csak a nagy-, hanem a kis-, törpe- és telepes-birtokot is kivette a romániai ma-gyarság kezéből...

trágázás árán ez a föld is terem. Ára 15-25 ezer lejt volt, ma 4-8 ezer lejt.

A francia szaktérkép által határolt sávok területén folyóvölgyekben és más ténye-zők kapesán kialakult talajviszonyok okából vannak a jobb klasszishoz tartozó föltek is.

A bánsági föld árának nagyarányu sül-lyedését a buza csödjé idézte elő, — hangzik tovább Wendel főtitkár megállapítása. — Ha csak az 1930. és az 1931-es árakat vesszük, akkor is nagyarányu jövedelem-csökkenés érte a bánsági mezőgazdaságot. A buza 15, a rozs 16, az árpa 13 százalékkal adott ki-sebb jövedelmet, egyik évről a másikra. Egye-dül a kukorica és a rozs tartotta eléggé ma-gát, — előbbinél 6, utóbbinál egy százalékos a csökkenés, — de ez a gyengébb termésben leli magyarázatát.

Menekülnek a föld elől a bánsági gaz-dák, pedig a tavalyi a grabáci földek (I. osztály!) 13-15 mázsa 80-81-es fajsúlyu bu-zát termettek, intenzív műtrágázás mellett 16 mázsát 80-82-es fajsúllyal. Obádon (II. osztály!) 8-12 mázsa 78-80-as, illetve 12-14 mázsa 80-82-es buza volt a termés-átlag. Niczkfalván (III. osztály!) 8-9 mázsa 79-80-as buza termelt és a IV. osztály „kilugo-zott, szegény, erdei talaja” is meghozta a 7-9 mázsás termés-eredményt, 79-es fajsúly mellett. A föld tehát nem hibás. A baj ott van, hogy

az eladó birtokokra nincsen vevő, mert az Amerikából hazatért gyérszámu visszaván-dorlón kívül kinek van ma pénze a lesze-gényedett Bánságban?

szeti művelés nívóján álló bánsági föld éri el.

Ilyen földből van egy magyar bárónak 220 holdja eladó. Ára, épületekkel együtt, négy-milliónévszázazer lejt. Ez a legdrágább eladó bánsági birtok. Dettán (I. osztály!) a B. test-vérek 250 holdas birtoka, 60 marhára való istállóval, lakóházzal, hat cselédnek való la-kással, magtárral, pajtákkal, nagy disznóte-nyészdékkal és hizlaldával együtt holdanként nyolcezer lejtért eladó.

Grabácon, egy ottani bank egy 151 holdas szántót egymillió lejtért kínál. Épület nincs rajta, de ezért a pénzért fát, cserepet, téglát ad a bank, egy lakóház és istálló építéséhez. Ugyanezen a vidéken eladó egy 400 holdas birtok, amelynek szintén bank a tulajdonosa; ára holdanként 4,5-5000 lejt, amennyit a ve-vőtől ki lehet csikarni.

Csene és Kécsa községek határában (ez is prima, csokoládé-színű televény!) 8000 lejt egy katasztrális hold szántó. Nagyszentmiklóstól 20 kilométerre délre egy nagy bánsági bank egy 400 holdas birtokot kínál a 6000 lejt. Le-

het alkudni, mert nincs vevő!

Gyűlölsz határában (I. osztály!) egészen a falu mellett eladó egy száz holdas birtok a 7000 lejtért...

Ivanda (Torontál megye) határában 200 hold (I. osztály!) a 8000 lejtért eladó, szép ta-nyával és gazdasági épületekkel. Ugyanezen a vidéken egy 40 holdas legjobb minőségű szántó 9-10.000 lejtért holdanként eladó.

Az egyik ügynök kijelenti:

— Tízezer hold szántót vesznek önnek Nagy-szentmiklós környékén, holdanként 6000 lejt-ért, ha azonnal leteszi a pénzt.

Tolvádiánál négy 250-450 holdas mintá-gazdaság eladó, gazdasági épületek egész tö-megével. A föld a fenti tudományos megállá-

Összehívták a vegyes cukorbizottságot

Bukarest, február 22.

A képviselőház által megszavazott, de a szenátus által a képviselőházhoz módo-sításra visszaküldött cukorbehozatali tör-vény ügyével kapcsolatos helyzet megbe-szélésére az ipariügyi minisztérium ma délelőttre összehívta a vegyes cukorbi-zottságot, melynek tagjai tudvalevőleg a cukorgyárak és répatermelők kiküldöttei.

A cukorkérdés, mely az utóbbi időben annyira szőnyegre került nem csak az ér-dekelt termelőknek kellemetlen, hanem magának a kormánynak is, mely gyö-keresen a cukorügyet csak úgy tudná az olcsóbbítás szempontjából rendezni, ha az eladási árak majdnem 50 százalékot

pítás szerint „kilugozott, fekete talaj.” Ára katasztrális holdanként 5-6000 lejt.

A Gátalja melletti Szigetfalu község hatá-rában eladó a régi Prepelicay-féle birtok. 450 hold (III. osztály!) prima szántó, emele-tes kastélyépülettel és 2000 hold földre méretezett gazdasági épületekkel. Ára 4-5000 lejt holdanként. Temesrékason egy 220 holdas birtok (III. osztály!) igen drágán — a 12.000 lejtért! — kelt el. Van egy 160 holdas is eladó. Odaadják olcsóbban is. Temesvár és Buziás között eladó a Weiss-féle birtok. 80 katasz-trális hold, ára 7-8000 lejt holdanként.

Lugos mellett, Lugoshelyen (IV. osztály!) több középbirtok eladó. Holdankénti átlagár 4000 lejt. Gavosdia mellett a dr. Kemény-féle 420 holdas birtok malommal és gazdasági épületekkel együtt holdanként 4-5000 lejtért eladó. Szinyérszegen, Buziás mellett (IV. osz-tály!) szintén több birtok eladó. Áruk a raj-tuk fekvő gazdasági épületekkel és kastélyok-kal együtt holdanként 5-10.000 lejt.

Utóljára hagyjuk a bánsági föld tragédiá-jának aduját.

Szerbszentmártonban eladó egy 230 holdas legelőterület, holdanként 1000 lejtért.

Adnak egy hatasztrális hold legelőt Ma-gyarszentmárton határában is 1000 lejtért, pe-dig ez a község I. osztályu területen fekszik.

Az acélos buza csunyan megcsalta a Bán-ságot és erre a csalásra ráment a bánsági televény-föld értéke is. Fizikai és közgazda-sági lehetetlenség azonban, hogy ez az állapot tartós legyen. A gazdasági élet nem egy-két évtized, hanem az idők végtelensége szerint igazodik. Nagyobb arányokban kell tehát számolni az évtizedeket egy egzisztenciájából kiforgatott népfajnak is.

Romániai magyarok! A földreform és a gazdasági inszég kifosztotta népünket az ősi birtokból. Fel a fejfel, mert még semmi sem veszett el. Soha ilyen olcsó nem volt a föld; itt az alkalom, hogy kárpótoljuk magun-kat...

— n. —

Kis Közgazdasági Hírek

A török állami gyufagyarak nagyobb-mennyiségű 500 vagon hársfatönköi vásá-roltak a román piacon, amelyből 100 vagonat már le is exportáltak a fater-melők.

A Nemzeti Bank vasárnap dél-lőtt tar-totta meg rendes évi közgyűlést, ame-lyen az igazgatóságba három új tagot választottak be. A kereskedelmi és ipar-kamarák Costin Stoicescut delegálták.

Belgium, a belga kormány által kiadott hivatalos nyilatkozat szerint, nem tér le az aranystandardról. Egyes külföldi lap-jelentések az utóbbi napokban arról ir-tak, hogy a belgafrank is le tér az arany-bázisról és e híreket cáfolja most a belga kormány.

A vasutügyi vezérigazgatóság a lakbér-leti törvény alapján az összes általa bé-relt helyiségeket felmondja ugy Buka-restben, mint vidéken, amennyiben az in-gatlanok tulajdonosai bele nem mennek a követ-ző redukciókba: az 1931-ben kötött szerződéseknél 15, az 1930-ban 25, az 1929-ben 30, az 1928-ban és az az-előtti kötött bérleteknél 40 százalékos le-szállításba.

A pénzügyminisztériumban megbeszé-lések folynak a nagyvállalatok és rész-vénytársaságok adóbevallása módozatai-nak megállapítására vonatkozólag. A megbeszéléseken a kereskedelmi és ipar-kamarák szakértői is résztvesznek.

A görög Nemzeti Bank 12 százalékról 11 százalékra szállította le a bankkama-tot.

LÁBFÁJDALMAK, GÖRCSÉR, TÁLYOG, AKNÉ EGZEMA, HERPESZ SPORIAZISZ.

REUMA, KÖSZVÉNY, FÁJDALMAK, ÁTME-NETI KORSZAK

Védelmezzétek véreteket

Ezek a szerencsétlen artritikusok vérükben hordják legféltettebb lelkeseiket. A húgysav és egyéb mérgek lassan elhelyezkednek a vérben s átvándorolnak a szervezetre s annak gyenge vitalis szerveibe. Innen ered a veszedelmes érlel-meszedés s annak minden borzalmas tünete és társbajai: görcsér, flébit, tályog, gennyes lábba-j, akné, szikozis, psoriasis, eritem, egzema, ideg-fájdalom, köszvény, reuma, női bajok s annak minden borzalmas tünete és fájdalma. Azonl an, hogy mindezt legyőzhessük, elegendő, ha kivá-lasztjuk a vérből a mérges anyagokat, mely módszert annyi klinikai tapasztalat bizonyít, mert biztos, hogy a RICHELET VERFELFRISSTŐ becsületesen végzi kötelezettségét, Megújítva a vért, a RICHELET VERFELFRISSTŐ az artri-tikus megnyilvánulások természetes és általáno-san elismert gyógyszere. Orvosok és betegek egyaránt elismerik és kijelentik, hogy ez a szer már csodákat művelt.

Minden üveghez ismeretű könyvecskét mellékelünk. Kapható gyógyszerárakban és drogériákban. Labora-toires L. RICHELET din Sedan, 6. Rue Belfort, Bayonne (Franciarszág). Romániai vezérképviselő: Jules DILLAN Bukarest, 4. S'rada Pi'ar Mos.

APRÓHIRDETÉSEK

Hétköznap: egy szó 6, vastag betűből 12 lej. Vasárnap: 7.50, illetve 15 lej. Legkisebb hirdetés 10 szó. Négyszeri hirdetés esetén 25% engedmény. Állást keresőknek 25% kedvezmény. A bukaresti kiadás részére: szavanként 3 lej 50-szeri megjelenésnél 2 lej.

Vétel-eladás

Házak és felkek

valamint minden egyéb ingatlan gyors adás-vevését előnyösen lebonyolítja a Kapu-utca 52 új szám alatt újonnan megnyitott brassói közvetítési iroda

V. W. Dressnandt & Co.
Brassó, Kapu-utca 52 (új szám)

Majdnem új DAGASZTÓ-GÉP, kifogástalan állapotban, 2 DAGASZTÓTEKNŐVEL, egyenként 140 kg. tézsa-tartalommal olcsón eladó. Érdeklődni lehet: Josef Fogarascher, Sibiu, Str. Tigrilor 18.

Eladó egy aszurozó, egy hímző-gép, egy rajz és hímzés készítő készülék. Seffler, Bukarest, Iuliu Barachs 10.

Használt, jókarban levő hálószoza, konyha-butor, külön-külön is, sürgősen megvételre kerestetik. Vajda, Brassó, Str. Iuliu Maniu 128.

Ház eladó. Szoba, konyha, pince. Lei 55.000. Dániel József, Brassó, Cementgyári-ut 16. sz.

Eladó tíz Khaki Cambel gázcser, darabonként 150, tenyésztojások 15, május husztól 8 lej. Ruston Proctor 4 HP locomobil 7000, fenyő és tölgy rönkök, lábán. Hadnagy Vincze birtokosnál, Kovászna. 16968

Allást nyer

5 elsőrangú önálló NŐI-KALAPOS és 8 ugyancsak perfect NŐI-SZABÓ munkásnőt keresünk. M. Neumann, divatház, Brassó. 16930

Ausländische

Niederlage in Damen Connection, sucht Vertreter zwecks Samlungen von Bestellungen bei der Privatkundschaft, für Comitate Cluj, Timiş, Sibiu, Braşov Bucureşti, Iárou-Mureş. Offerte an Firma Emeric Czieller, Oradea

Nincs munkanélküliség, ha elvállalja a közszükségleti automata órák elhelyezését. Blau, Bucureşti, Găbroveni 12.

Allást keres

Berlinben államilag vizsgázott betegápolónő (narkózis, sterilizálás, bel- és sebészeti, gépirás), megfelelő állást keres. Ajánlatok fizetés megjelölésével alant címre kéretnek: Krémer Gitta, Timişoara, Str. Tigrului 29.

Lakás

Kiadó butorozott, modern hálószoza, ebédlő, fürdőszoza. Villany, Bukarest, Pietăţii 20. (Piaţa Română).

Vegyes

Kicserelem autómát egy jómárkájú motorkerékpárral. Ajánlatokat „Motoros” jellegre a brassói kiadóba kérek.

Teljes ELLÁTÁST keres 2 leány, jobb polgári családnál. Ajánlatokat M. Neumann divatcéhez, Brassó.

BICSAD KÖZSÉG ELŐLJARÓSÁGA

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY

Közhirre tesszük, hogy 1932. március 10-én, délelőtt 10 órakor Bicsad-Bükszád (Háromszék vármegye) községi előljáróságánál zárt írásbeli ajánlatokkal egybekötött árverés tartatik, a község tulajdonát képező alábbi lábon álló famennyiség eladására:

Kb. 10.434 köbméter, 61 hektár területen, a Seria I. Coasta erdőrészből. Lei 229.548 (kettőszázhuszonkilencezer ötszáznegyvennyolc) kikiáltási áron.

Az árverést a nyilvános számvétség 88-110 paragrafusainak, valamint az állami erdők kitermelésére vonatkozó és a Monitorul Oficial 1922. augusztus 12., 106. számában közölt szabályzat figyelembe vételével, végül pedig a speciális árverezési feltételek alapján fogják megtartani, melyek a községi előljáróságnál, valamint a sepsiszentgyörgyi erdőkerületnél megtekinthetők.

Az ideiglenes óvadék a felajánlott összeg 10 százalékát teszi ki.

Bicsad, 1932. február 17.

Olvasnathatlan aláírás s. k. Hadnagy s. k. előljáró. jegyző.

A MODERN SISPORT

Az ugrás és futás technikája és tréningje — Irta:

DÉVÁN ISTVÁN

(A magyar atlétikai klub tagja sibajnok.) — Arató Gyula festőművész 20 rajzával — Ára 136 — Lei.

Kapható a

Brassói Lapok Könyvosztályában

Ficamodások

azonnali enyhülése

Sloan's Liniment állandó melegítő, esélapító hatása azonnali enyhülést és jóérzést ad. Behatol a fájdalmas testrészekbe, anélkül hogy az érintett helyen kelene vele. Egyenesen a baj okaira hat, a lüktető idegekre és a megsérült szövetekre. A fájdalmat azonnal enyhíti. Hozzájárul Sloan-t rheuma, zsába, ischias, hátfájás, ficamodás, törés és mindennemű izomfájdalom esetén.

SLOAN'S LINIMENT
megöli a fájdalmat

Egy üveg ára 75 Lei.

Most már értem a RÁDIÓT

című könyv jelent meg, mely hivatva van az amatőrök nagy táborát bevezetni a rádió technika szépségeibe, élvezetes, világos és szellemes módon. Aki elolvassa ezeket a szellemes pábeszvételeket, az igazán tökéletesen érti a rádiót. A könyvet 245 mesteri egyszerűségű és humoros rajz kíséri.

Mindenki számára nélkülözhetetlen. Mindenki számára érthető.

Ára 88.— Lei

Kapható a

Brassói Lapok Könyvosztályában
Brassó, Napu-utca 56—58. az udvarban.

B. L. Kocsis Béla

Felelősszerkesztő:

Braşov—Brassó, Kapu-utca 56—58. Telefon-interurban: (szerk. és kiadóhivatal): 1—77 és 82. Bucureşti—Bukarest I, Bulevardul Şchitu Măgureanu 21. — Telefonszám 363—64.

A BRASSÓI LAPOK nyomdavállalatának kiadása és rotációs nyomása, Brassóban.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Havonta 100, negyedévre 300, félre 600, évente 1200 lei. Magyarország: negyedévre 14, félre 28, évente 56 pengő. A többi külföldi államokba negyedévre 420 félre 820, évente 1600 lei — Egyes szám ára 5 lej, Magyarországon 20 fillér

Fiókiadóhivatal és szerkesztőség Hunyad és Alsófehérvármegye részére: Déva, Str. Ion Creangă 2 Telefon 17. (Balogh Géza).

MEGBIZOTTAK. Bukarest: Dán Dániel, Gerő Sándor és Kohn Jenő. — Dés: Str. S. Barnu 10. (Oszián Kálmán). — Kolozsvár: Str. Dubalerilor 7. (vált Timár-utca) (Neumann Ignác) Maros, Marostorda és Kisküküllőmegyékre kerületi megbízott (Bernát Ernő) Tg. Mureş. Str. Câmpului 8. — Marosvásárhely: (Benjamin Árpád), Piaţa Regele Ferdinand 53 — Nagyszeben: Str. Turnului 13. (Szigetváry László) — Szatmár: Csokonai-utca 10 (Váradi József). — Udvarhelymegye és Székelyudvarhely: Orbán Balázs-utca 31 (Varró Elek) — Szilágy-somlyó: (Hesperin Ernő). — Torda: Str. Regele Ferdinand 25 (Dénes József).

Központi szervezők pénzfelvételi jogosultsággal: Bartha Géza, Dán Mózes.

HIRDETÉSEKET felvesznek a kiadóhivatalok, a megbízottak, valamint minden bel- és külföldi hirdetőiroda. Részletes tarifákkal készséggel szolgálunk

Társas utazás Budapestre részletfizetésre!

Felvilágosítás és jelentkezés 1932 április 18-ig

Europa utazási iroda Brassó (Korona-szálló)

Erdélyi Kiskereskedők Szövetsége Brassó és minden Európa menetjegyirodában, továbbá Mediator Tg. Săcuesc. — Utlevél nem szükséges. Indulás május 5-én Részvételi díj 3 részletben fizetendő márc 1 től kezdődőleg Bpest-Bécs autókarr kirándulás

PRÁGAI NEMZETKÖZI

MINTAVÁSÁR

1932.
március
13—20.

A BESZERZÉSI FORRÁSOK DIJTALAN MEGNEVEZÉSÉRE, AZ ÁLLANDÓAN RENDELKEZÉSRE ÁLLÓ MINTAVÁSÁRI INFORMÁCIÓS SZOLGÁLAT ÁLTAL.

DIJTALAN UTLEVÉLVIZUM MENETDIJKEDVEZMÉNYEK A VASUTON, FOLYAMHAJÓZÁSI ÉS LÉGI-KÖZLEKEDÉSI TARSASAGOKNÁL.

A kitűnő minőségű Csehszlovák áruk legelőnyösebb beszerzési forrása.

Felvilágosítások és vásárigazolványok a tiszteletbeli képviselő által:

BANCA ANGLO-CEHOSLOVACA și de CREDIT PRÁGA,
FIKJA

BUKAREST I., STRADA LIPSCANI 21

Román Állami Osztálysorsjáték

„FORTUNA” váltóüzlet, Enkelhardt Sándor

BRASSO, WEISZ MIHALY UTCA 57.

80.000 sorsjegy, 40.000 nyeremény

és egy **5.000.000** jutalom, legszerecsesebb esetben **10.000.000** nyerhető.

Befizetés minden osztálynál

1/8	1/4	1/2	1
sorsjegy után			
Lei 125	250	500	1000

ELŐJEGYZÉSEK: az I. osztály részére már megkezdődtek. — Védék megrendeléseknél a befizetendő díj póstaútványon együttesen küldendő.

Háziasszonyok figyelmébe!

Meghívó a „**FIX**”

egyedül világhosszúval való brassói

próbamosás

előadásokra. Az összes kulturális intézményekben szabadalmazva

Február 23-án, kedden d. u. 4 órakor

„ **24-én, szerdán „ 4 „**

„ **25-én, csütörtökön 4 „**

Redoute kéktermében

Háziasszonyok, ne hagyják magukat sok hangzatos szó által, gyorsan rozsdásodó, vasból készült konkurrenciakészülékkel megtéveszteni. A mi készülékeink rézből vannak (sohse rozsdásodnak), bármely gyermek kezelheti és bámulatosan gyorsan mosnak!

Győződjön meg és ítéljen Önmaga!

Ár sárgarézből nikkelezve: Lei 800 és Lei 300.

Peiritsch Ferenc, mérnök, Berlin W. 35